

TOFAŞ

TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

Sürdürülebilirlik Raporu 2021

İçindekiler

1	RAPOR HAKKINDA	28	ÇEVRESEL PERFORMANS
2	CEO'NUN MESAJI	28	İklim değişikliği ve çevresel etki
4	TOFAŞ HAKKINDA	29	Su yönetimi
4	Hakkımızda	32	Enerji ve emisyon
5	2021'de Öne Çıkan Gelişmeler, Başarı ve Ödüller	34	Sürdürülebilir malzeme
6	Üyelikler		
7	TOFAŞ'IN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI	35	SOSYAL PERFORMANS
7	Sorumlu Yönetişim	35	Çeşitlilik ve kapsayıcılık
11	İklim yönetimi	43	Çalışan memnuniyeti
12	Risk analizi	46	Toplumsal etkiler
		48	Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri
19	PAYDAŞ ANALİZİ	52	PERFORMANS TABLOLARI
19	Paydaş etkileşimi	52	Ekonomik ve Operasyonel Göstergeler
21	Önceliklendirme analizi	53	Çevre Göstergeleri
22	İklim Değişikliği İçin Paydaşlarla İşbirliği	54	Sosyal Göstergeler
		55	Çalışan Demografisi
24	EKONOMİK PERFORMANS	58	GRI İçerik Endeksi
24	Otomotiv Pazarı ve Tofaş'ın Yeri	64	Sera Gazı Doğrulama Raporu
25	Yerel liderlik	67	Tofaş 2021 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu
26	Ar-Ge	68	Künye ve Yasal Uyarı
26	Sürdürülebilir tedarik		
27	İş etiği		

Rapor Hakkında

Hazırladığımız sürdürülebilirlik raporu ile faaliyet ve hedeflerimizi en güncel bilgiler doğrultusunda paydaşlarımıza sunmayı amaçlıyoruz. Bu yıl dokuzuncusunu yayımladığımız raporumuzda, sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarımızı şekillendiren çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ESG) yaklaşımımızı önceliklendirerek ele aldık. Raporda, 2021 yılı içerisindeki tüm küresel operasyonlarımızı hem ESG hem de Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında etkilerimizi ve katkılarımızı, sürdürülebilirlik alanındaki performansımızı ve hedeflerimizi temel alarak, tüm paydaşlarımızla şeffaf bir şekilde paylaşıyoruz.

GRI Standartlarının "temel" seçeneğine göre hazırladığımız bu raporun kapsamı, Tofaş'ın 1 Ocak 2021- 31 Aralık 2021 tarihleri arasında gerçekleştirdiği faaliyetler olarak belirlenmiştir. Yıllık olarak hazırladığımız sürdürülebilirlik raporlarının bir önceki versiyonunu 2021 yılında yayımladık. Koç Fiat Kredi Finansman A.Ş. ve Fer Mas Oto Ticaret A.Ş. ortaklığına sahip olan Tofaş'ın sürdürülebilirlik raporu yalnızca Tofaş'ın kendisine ait verileri kapsamaktadır. Bu raporda yer alan kurumsal karbon ayak izi verilerinin yetkili kuruluşlar tarafından doğrulaması gerçekleştirilmiştir.

Sürdürülebilirlik yolcuğumuz ile ilgili değerli görüş ve düşüncülerinizi bizimle paylaşmanızdan memnuniyet duyarız: sustainability@tofas.com.tr

CEO'nun Mesajı

Değerli Paydaşlarımız,

Pandemiyle birlikte ülkemizde ve dünyada; yeni çalışma biçimleri, tedarik süreçlerindeki sıkıntılar ve müşteri beklentilerindeki değişimlerle birlikte, teknolojik gelişmelerin hızlanması, ekonomik ve çevresel krizler gibi konuların iş dünyasında yarattığı hızlı değişimi belirgin şekilde hissettiğimiz bir süreçten geçiyoruz. Bu dönemde, Tofaş olarak başta çalışanlarımız olmak üzere tüm paydaşlarımızın sağlığını korumayı ve istihdamın korunmasını önceliklendirirken, işimizin de sürekliliğini sağlayarak ekonomik değer yaratmaya devam ettik. Her daim bağlı kaldığımız çalışma ilkelerimiz, uzun yıllardır yatırım yaptığımız ar-ge, dijitalleşme ve inovasyon çalışmalarımız, bilgi birikimimiz ve çevik hareket etme kabiliyetimiz, Şirketimizde bu değişimi en etkili şekilde yönetmemizde bize güç katmaya devam ediyor.

Türkiye otomotiv pazarı, global ölçekte tedarik zincirinde yaşanan yavaşlamanın etkisiyle 2021 yılında küçülme kaydetti. Bunun yanında Avrupa otomobil pazarında da yarı iletken malzeme tedarikindeki sıkıntılar sebebiyle aksaklıklar yaşadı. Tüm bu değişken ve zorlayıcı koşullara karşın, Şirketimiz 2021 yılında gerçekleştirdiği 228.544 adetlik üretim

ile sektörün %17'sini, 112.477 adetlik ihracat ile ise %12'sini temsil ederken, yurt içi satışlarda %97 yerli üretim payı ile lider oldu.

Geniş marka ve ürün portföyümüz ile otomotiv sektörü içerisindeki güçlü konumumuzu bu sene de pekiştirdik. Türkiye otomobil ve hafif ticari araç pazarında güçlü markalarımızla; otomobil satışlarında %13,1'lik, hafif ticari araç pazarında ise %27,4'lük pazar payına ulaştık. Fiat markamız, binek ve hafif ticari araç toplam satışlarında 121.254 satış adedi ve %16,4 pazar payı ile art arda üçüncü kez toplam pazarda liderliği elde etti. Fiat Egea, üst üste altıncı kez Türkiye'nin en çok satılan aracı olurken, ailenin yeni üyesi Egea Cross, Otomotiv Gazeteciler Derneği'nden 2021 yılı "Türkiye'de Yılın Otomobili" ödülüne layık görüldü. Hafif ticari araçlarda, 2021 yılının en çok tercih edilen hafif ticari aracı Fiat Doblò oldu. Şirketimiz ayrıca 2021 yılında Fiat 500, Fiat Panda, Jeep® Renegade ve Maserati Levante'nin hibrid modellerini satışa sunarak pazardaki rekabetçi konumunu güçlendirmiş oldu.

Ar-Ge Merkezimiz, ürün mühendisliği birikimi, yeni ürün geliştirme yetkinlikleri ve bünyesindeki laboratuvarların yüksek teknolojisi ve çeşitliliğiyle Stellantis Grubu'nun önemli ar-ge merkezlerinden biri olarak öne çıkıyor. Tofaş olarak, 2021 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın düzenlediği Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Ödülleri kapsamında Türkiye'nin en iyi otomotiv ar-ge merkezi seçilirken; Turkishtime tarafından hazırlanan "Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketler" araştırması kapsamında genel sıralamada ilk 3 firma arasında yer aldık. Ar-ge'ye verdiğimiz önem ve uzun yıllardır sürdürdüğümüz yatırımlarımızla, Ar-Ge Merkezimizin bugün ulaştığı noktadan memnuniyet duyuyoruz.

İşimizin sürdürülebilirliği için dijital dönüşüm ve yenilikçi bakış açısını tüm süreçlerimizde teşvik etmeyi önemsiyoruz. Üretkenlik amaçlı dijital optimizasyon uygulamalarıyla akıllı fabrikaya yönelik çalışmalarına hızla devam eden Şirketimiz; diğer yandan 5G, bulut, siber güvenlik gibi bilgi teknolojilerini geliştirmeye ağırlık vermiştir. Aynı zamanda veri analitiği odaklı projelerle, temel alt yapı süreçleri ve operasyonel süreçler için robotik dönüşüme yatırımlarını sürdürmekteyiz. Dijital yetkinliğini müşteri deneyimini

iyileştirmek üzere satış ve satış sonrası süreçlere de taşıyan Fiat ve Jeep markalarımız, 2021 yılında ürün gamındaki tüm modelleri online olarak satışa sundu. Fiat, müşterilerimize kapsamlı ve katma değerli hizmetleri sunmak için ülkemizin en kapsamlı bağlanabilirlik teknolojisi "Fiat Yol Arkadaşım Connect"i "Kaza Kara Nokta Bildirimi" ve "Akıllı Kasko" gibi uygulamalarla 2021 yılında da geliştirmeye devam etti.

Diğer yandan Tofaş kültürü içerisinde tüm çalışanlarımız için güvenli, sağlıklı, öğrenmeyi ve gelişimi destekleyen bir iş ortamı yaratmayı temel sorumluluğumuz olarak kabul ediyoruz. Tüm insan kaynakları süreç ve politikalarını Tofaş Etik İlkelerinin yanı sıra 2017 yılında imza attığımız BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri'nin (WEPS) kapsayıcılık, eşitlik, çeşitlilik ilkeleri doğrultusunda belirliyor; zihinsel ve fiziksel tüm farklılıkları bir zenginlik olarak görüyoruz.

Tofaş olarak 2022 yılında Birleşmiş Milletler Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'nun "Teknoloji ve İnovasyon" eylem grubuna dâhil olarak, kadın ve kız çocuklarının, özellikle faaliyetlerimizde önemli bir yeri olan teknoloji ve inovasyon alanında güçlenmesi sağlamak için taahhütlerde bulunduk. Bugün bu alanlarda %18 olan kadın çalışan oranımızı 2026 yılına kadar %30'a; aynı alanda yönetim kademesinde çalışan kadın çalışan oranımızı ise %13'ten %20'ye çıkarmayı; aynı zamanda farkındalık çalışmalarıyla da 30 bin kız çocuğuna erişmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda fen, teknoloji, mühendislik ve matematik alanında okuyan kız çocuğu sayısı arttırmaya yönelik farkındalık çalışmalarıyla, hem aday havuzumuzu hem de insan kaynakları süreç ve politikalarımızı güçlendirecek aksiyonlar planlıyoruz.

İklim değişikliğinin hızındaki artış, bu konu özelinde alınması gereken önlemlerin ciddiyetini ortaya koyuyor. Toplumsal refahımızı artırmak, hem Türkiye ekonomisinin hem de şirketimizin uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlamak için Tofaş olarak tüm süreçlerimizde çevreye olan etkimizi en aza indirmek adına sorumluluklarımızın ötesinde aksiyonlar almamız gerektiğinin bilincindeyiz. Döngüsel ekonomiyi destekleyen ve düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında çalışmalarına hız veren Şirketimiz, tüm süreçlerinde çevre etkisini azaltmayı, kaynakları ve enerjiyi sorumlu kullanmayı ve korumayı, verimliliği artırmayı, sıfır atık seviyesine ulaşmayı, paydaşlarını bu konuda bilinçlendirmeyi hedeflemekte ve bu doğrultuda gerekli iyileştirmeleri sürdürmektedir.

İklim Platformu'nun da kurumsal bir üyesi olarak enerji verimliliği çalışmalarıyla düşük karbonlu ekonomiye geçişi destekliyoruz. 2021 yılında, enerji tüketimini ve CO₂ emisyonlarını azaltmak için hayata geçirdiğimiz 384 adet enerji verimliliği projesi ile 77.974 GJ enerji tasarrufu sağlanarak, 5.148 ton CO₂ salımının önüne geçtik. 2020 yılında 2,98 m³ olan her bir aracın üretiminde kullanılan tatlı su miktarını 2021 yılında 2,91 m³'e indirdik. Gerçekleştirdiğimiz geri dönüşüm çalışmaları ile 2024 yılına kadar bu seviyeyi 2,86 m³'e kadar düşürmeyi planlıyoruz. Bu çalışmalar kapsamında Tofaş olarak, tesis içi sirkülasyon sistemi sayesinde 2021 yılında 60 milyon m³ suyun yeniden kullanımını sağladık. Bu doğrultuda uzun vadede karbon nötr bir tesis olma hedeflerimizi emin adımlarla gerçekleştirmek için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Diğer yandan yalın ve proaktif iş güvenliği yaklaşımıyla, yürürlükteki mevzuatlara uygun olarak, tüm çalışanlarımızı iş kazası sonucu yaralanmalardan ve meslek hastalıklarından korumak ise en önemli ve değişmeyen önceliğimiz.

Tofaş olarak, tüm faaliyetlerimizin yanında kurumsal sürdürülebilirlik girişimlerimizi de hesap verebilir, şeffaf, adil ve sorumlu bir anlayışla yürütüyoruz. Yönetim Kurulu bünyesindeki Komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken tespiti, risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmak üzere 2021 yılında Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetim Komitesi'ni kurduk.

Şirketimize duyulan güvenin verdiği sorumluluk ve insana ve doğaya karşı duyduğumuz saygı ile Şirketimizi her gün daha ileriye taşımak için çalışıyoruz. Bu yolculukta değerlerimizi sürdürülebilir kılan ve hedeflerimize ulaşmamızı sağlayan, başta hissedarlarımız, müşterilerimiz, çalışanlarımız, bayi ve tedarikçilerimiz olmak üzere, tüm paydaşlarımıza en içten teşekkürlerimi sunarım.

Cengiz Eroldu
Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

Tofaş Hakkında

Hakkımızda

Temelleri 1968 yılında atılan Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. olarak, üretim hacmi, ihracat performansı ve ar-ge yetkinliklerimiz ile Türkiye’de otomotiv sektöründe öncü olarak faaliyet gösteren bir otomotiv şirketiyiz. İstanbul’daki Genel Merkezimiz ve Bursa’daki 350 bin m²’si kapalı olmak üzere yaklaşık 1 milyon m² alan üzerinde kurulu olan fabrikamızda faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Tofaş olarak ar-ge ve üretim faaliyetlerimizin tamamını otomotiv sektöründe ve Türkiye’de, 6.410 çalışmamız ile gerçekleştiriyoruz.

Sermayesinde, Koç Holding ile Stellantis’in eşit hissedar olduğu Tofaş’ın %24,3’ü halka açık olan hisseleri, TOASO kodu ile Borsa İstanbul BİST 30 ve BİST 100 endekslerinde işlem görmektedir. Ayrıca Tofaş, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi ve Sürdürülebilirlik Endeksi’nde de yer almaktadır.

Stellantis’in önde gelen üretim ve ar-ge merkezlerinden biri olarak, küresel ürün projelerinde önemli sorumluluklar üstleniyor; Türkiye ekonomisine, sanayi ve ar-ge birikimine katma değer sağlıyoruz. 1994 yılında kurulan Ar-Ge Merkezimizde gerçekleştirilen TÜBİTAK ve Avrupa Birliği destekli pek çok araştırma projesinde Stellantis İtalya Araştırma Merkezi, yabancı tasarım merkezleri ve çeşitli üniversitelerin öğretim üyeleriyle iş birliği yapıyoruz.

Yurt içi pazarda tüm segmentlerde müşteri beklentilerini en iyi şekilde karşılayabilmek hedefiyle şekillendirdiğimiz faaliyetlerimizi geniş bir marka ve ürün portföyü ile sürdürüyoruz. Tofaş fabrikasında, Fiat Egea ailesinin Sedan, Hatchback, Station Wagon ve Cross modellerinin yanı sıra Fiat Doblò ve Fiorino modellerinin üretimi yapıyoruz. Yurt dışı pazarına yönelik faaliyetler kapsamında ise Egea modelini dünyanın farklı bölgelerinde Fiat Tipo markası ile pazara sunarken, Tofaş’ta geliştirilip üretilen Doblò’yu da, Ram ProMaster City markasıyla ABD’ye ihraç ediyoruz. Tofaş olarak ayrıca yurt içi pazarında ise altı markanın (Fiat, Fiat Professional, Alfa Romeo, Jeep®, Maserati, Ferrari) temsilciliğini yürütüyoruz.

Türkiye genelinde toplam 74 ana bayimiz bulunuyor. Şirket’imizin temsil ettiği markaların bayi ağı, müşterilerimize sıfır araç satışı, ikinci el araç satışı, bakım-onarım ve yedek parça satışı hizmetleri vermektedir. Müşterilerimize sunduğumuz ürün ve hizmetlerimizi; ileri lojistik ve dağıtım yetkinliği, gelişmiş satış sonrası hizmet ve bayilerle kurulan güvene dayalı uzun soluklu ilişkiler sayesinde her geçen gün daha da güçlendiriyoruz.

Bayilerimizin büyük çoğunluğu sıfır araç satışı ve satış sonrası hizmetlerin müşterilere tek çatı altında sunulduğu entegre tesis özelliğini taşımaktadır. Müşterilere verilen hizmetler arasında kasko, trafik sigortası ve araç kredisi gibi hizmetler de yer almaktadır. Ana bayilere bağlı olarak faaliyet gösteren diğer noktalarla birlikte Türkiye genelindeki toplam Fiat satış noktası 97 adet, toplam Fiat servis noktası ise 125 adettir. Alfa Romeo-Jeep® ana bayisi ise 19 adettir. Ayrıca, sadece servis hizmeti veren 5 ayrı Alfa Romeo ve Jeep noktası bulunmaktadır.

2021'de Öne Çıkan Gelişmeler, Başarı ve Ödüller

- Şirketimiz 2021 yılında gerçekleştirdiği 228.544 adetlik üretim ile sektörün %17'sini, 112.477 adetlik ihracat ile ise %12'sini temsil ederken, 124.738 adet yurt içi satış ve %97 oranı ile ülkemizdeki yerli üretimden satışa lider olmuştur.
- 2021 yılında otomobil satışlarında %13,1'lik, hafif ticari araç pazarında ise %27,4'lük pazar payına ulaştık. Fiat markamız ise, binek ve hafif ticari araç toplam satışlarında 121.254 satış adedi ve %16,4 pazar payı ile art arda üçüncü kez toplam pazarda liderliği elde etti.
- 2021 yılı finansal performansımıza baktığımızda; Tofaş'ın 2021 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %26 oranında yükselerek 29,7 milyar TL olmuştur. Aynı dönemde Tofaş net kârını geçen yıla kıyasla %83,9 artırarak 3,3 milyar TL rakamına ulaşmıştır.
- FCA ve PSA grupları arasındaki birleşmenin yürürlüğe girmesiyle, yeni şirket Stellantis kuruldu.
- Tofaş Ar-Ge, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın düzenlediği Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Ödülleri kapsamında "Türkiye'nin en iyi otomotiv ar-ge merkezi" seçildi.
- Turkishtime tarafından hazırlanan "Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketler" araştırması kapsamında Tofaş, genel sıralamada en fazla ar-ge harcaması yapan ilk 3 firma arasında yer aldı.
- Tofaş'ın "Boyahane Akıllı Enerji Yönetim Sistemi" projesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda 1.'lik ödülüne layık görüldü
- Sınıfının en iyi teknolojileri ile tamamen yenilenen Egea modeli ailesi ve ailenin yeni üyesi Egea Cross, Türkiye'de satışa sunuldu.
- Otomotiv Gazeteciler Derneği (OGD) tarafından düzenlenen Türkiye'de "Yılın Otomobili" yarışmasının kazananı Fiat Egea Cross oldu. Egea Cross modeli 76 otomotiv gazetecisinden toplamda 3.290 puan alarak birinci seçildi.
- Tofaş'ta geliştirilerek Türkiye'deki Fiat kullanıcılarının hizmetine sunulan bağlanabilirlik teknolojisi "Fiat Yol Arkadaşım Connect" uygulamasına, 250 kaza riski yüksek nokta için "Kaza Kara Nokta Bildirimi" eklendi.
- 2020 yılında belirli modeller ile devreye alınan ve pandemi sürecindeki tam kapanmalarda da 7/24 hizmet veren "Fiat Online"ın kapsamı, 2021 yılında Fiat ürün gamındaki tüm binek otomobiller dâhil edilerek genişletildi.
- Fiat Ducato'nun yenilenen versiyonu Türkiye'de satışa sunuldu.
- Müşterilerine konforlu, güvenilir ve pratik çözümler sunmayı hedefleyerek araç satın alma ve teslim süreçlerine kolaylaştıran "Jeep® Online" satış platformu devreye alındı.
Jeep® Renegade'in PHEV (plug-in hibrit) versiyonu Türkiye'de satışa sunuldu.
- Ferrari, dünya lansman programı dâhilinde 296 GTB modelini, SF90 ve Portofino M modelleriyle birlikte Fer Mas'ın Kuruçeşme'deki showroomunda tanıttı.
- Maserati'nin elektrifikasyon stratejisinin önemli adımlarından biri olan Levante Hybrid modeli Türkiye'de satışa sunuldu.
- Tofaş, geliştirdiği yenilikçi öğrenme/gelişim çözümleri ve çalışan deneyimine dokunan insan kaynakları uygulamaları ile The Stevie Awards'dan farklı kategorilerde 3'ü altın, 1'i bronz olmak üzere 4 ödüle layık görüldü. "Çalışan Oryantasyon ve Uyum Programı", "Dijital Dönüşüm Okulu Get Ready" ve "Fiat Egea Yeni Ürün Lansmanı Gelişim Programı" Altın Ödül sahibi olurken; "Covid-19 Önlemleri" Bronz Ödül aldı.

Tofaş Hakkında

Üyelikler

- Bursa Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (BUSİAD)
- Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO)
- Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Vakfı (BUTGEM)
- Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi (DOSAB)
- Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi ve İş Adamları Derneği (DOSABSİAD)
- DenizTemiz Derneği (TURMEPA)
- Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Avrasya, Afrika ve Ortadoğu İş Konseyi (DEİK)
- Dünya İtalyan Girişimciler Derneği (CIIM EurAsiaMed)
- ERT-TBC
- Etik ve İtibar Derneği (TEİD)
- Finansal Kurumlar Birliği (FKB)
- İklim Platformu (REC Türkiye)
- İstanbul Sanayi Odası (İSO)
- İtalyan Ticaret Odası
- Kurumsal İletişimciler Derneği (KİD)
- Kurumsal Risk Yönetimi Derneği (KRYD)
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)
- Otomobil Distribütörleri Derneği (ODD)
- Otomotiv Sanayi Derneği (OSD)
- Otomotiv Teknoloji Platformu (OTEP)
- Reklamverenler Derneği (RVD)
- Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)
- Türkiye Araştırmacılar Derneği (TÜAD)
- Türkiye Dış Ticaret Derneği (TURKTRADE)
- Türkiye İç Denetim Enstitüsü Derneği (TİDE)
- Türkiye Kalite Derneği (KalDer)
- Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)
- Türkiye Metal Sanayicileri Derneği (MESS)
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
- TOBB Otomotiv Sanayi Meclisi
- TOBB Otomotiv Ticari Meclisi
- Türkiye Personel Yönetimi Derneği (PERYÖN)
- Uludağ İhracatçı Birlikleri Otomotiv İhracatçıları Birliği (OİB)
- Ulusal Kalıp Üreticileri Birliği (UKUB)
- Yabancı Sermaye Derneği (YASED)
- Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD)

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Sorumlu Yönetişim

Tofaş olarak faaliyetlerimizin devamlılığını sağlayan kurumsal sürdürülebilirlik stratejimizi ve bu alandaki uygulamalarımızı, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Kurumsal Yönetim Tebliğ İlkeleri ile uyumlu bir şekilde; hesap verebilir, şeffaf, adil ve sorumlu bir anlayışla yürütüyoruz. Benimsediğimiz bu ilkelerin sürdürülebilirlik alanındaki çabalarımıza yansımaları sağlıyor ve hayata geçirdiğimiz eylemler sonucunda elde edilen performans değerlerini kamuoyu ve paydaşlarımızla şeffaf bir şekilde paylaşıyoruz.

Sürdürülebilirlik odaklı yönetim yaklaşımımız CEO ve tüm Yönetim Kurulu üyeleri tarafından benimsenmiştir. Tofaş Yönetim Kurulu, on üyeden oluşmaktadır. Bu üyelerin ikisi bağımsız olmakla birlikte, Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO farklı kişilerdir. İcradan sorumlu tek üye olan CEO, doğrudan Yönetim Kurulu'na raporlama yapmaktadır. Şirketin işlerini ve idaresini yürüten Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde seçilen en az sekiz ve en fazla on iki olmak üzere çift sayıdaki kişiden oluşmaktadır.

Yönetim Kurulu'nda toplantı ve karar yeter sayısı, Yönetim Kurulundaki tüm üyelerin salt çoğunluğunun katılımı ve olumlu oyu ile sağlanır. Bu yeter sayısının sağlanması için A Grubu pay sahipleri tarafından aday gösterilen bağımsız nitelikte olmayan en az 2 (iki) üyenin ve D Grubu pay sahipleri tarafından aday gösterilen bağımsız nitelikte olmayan en az 2 (iki) üyenin katılımı ve olumlu oyu gereklidir. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından oluşturulan Kurumsal Yönetim İlkeleri ile getirilen zorunluluklar saklıdır.

Yönetim Kuruluna seçilecek üyelerin yarısının A Grubu, diğer yarısının ise D Grubu pay sahipleri tarafından gösterilecek adaylar arasından seçilmeleri zorunludur. A ve D Grubu pay sahipleri tarafından gösterilen adaylar arasından birer tanesinin Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde tanımlanan bağımsızlık niteliklerine haiz olmaları zorunludur.

Yönetim Kurulunda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulunun Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilmektedir. Denetim Komitesinin tamamı bağımsız üyelerden oluşurken Kurumsal Yönetim Komitesinin %40'ı ve Riskin Erken Saptanması Komitesinin de yarısı, bağımsız üyelerden oluşmaktadır. En fazla üç yıl için seçilebilen Yönetim Kurulu üyeleri, görev süreleri bitmiş ise yeniden seçilebilmektedir.

Ortakların Unvanı	Hisse Grubu	Pay Tutarı (TL)	Oy Hakkı	Pay %'si
Fiat Auto S.p.A.	D	189.279.856,87	18.927.985.687	37,8560
Koç Holding A.Ş.	A	187.938.121,26	18.793.812.126	37,5876
Temel Tic. ve Yat. A.Ş.	A	175.693,44	17.569.344	0,0351
Koç Ailesi	A	1.166.042,17	116.604.217	0,2333
Diğer Ortaklar	E	121.440.286,26	12.144.028.626	24,2880
		500.000.000,00	50.000.000.000	100

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri, oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Genel Kurul toplantılarında, oylar açık olarak verilmektedir fakat toplantıda temsil edilen payların en az yirmide birine sahip pay sahiplerinin talebi üzerine gizli oylama yoluna başvurulmaktadır.

Tofaş, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul ederek Sermaye Piyasası Kurulunun 1.8.1991 tarih ve 532 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir. Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 1.000.000.000 TL olup Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni 2021-2025 yılları (5 yıl) için geçerlidir. Yönetim Kurulu, 2021 yılından 2025 yılı sonuna kadar Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi artırmaya; imtiyazlı, primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir.

Tofaş olarak Yönetim Kurulu üye seçimlerinde yaş, cinsiyet, ırk, uyruk, milliyet, etnik köken çeşitliliğinin sağlanmasını hedefleriz. 31 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe giren Yönetim Kurulu Çeşitlilik politikamızı tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/ internet adresi üzerinden inceleyebilirsiniz.

Tofaş tarafından üst düzey yöneticiler ve yönetim kurulu üyeleri için oluşturulan ücret politikası, Yönetim kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere, her yıl olağan Genel Kurul toplantısında sabit ücret olarak belirlenmektedir. Şirketin performansına dayalı ödeme planları, Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde kullanılmamaktadır. Üst Düzey Yönetici ücretleri, sabit ve performans dayalı olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır. Sabit ücretler; piyasadaki makroekonomik veriler, piyasada geçerli olan ücret politikaları, şirketin büyüklüğü, uzun vadeli hedefler ve kişilerin pozisyonları gibi etkenlerle belirlenir. Performansa dayalı ücretler

ise bireysel ve şirket performansı değerlendirmeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Şirket performansına göre belirlenen ücretlerde; şirket hedefleri belirlenirken önemle dikkate alınan prensipler arasında başarının sürdürülebilir olması ve önceki yıllara göre iyileştirmeler içermesi yer alır.

Tofaş olarak fırsat eşitliği sağlayan bir istihdam politikası ve tüm kilit yönetici pozisyonları için bir yedekleme planlaması geliştirdik. Uyguladığımız bu yedekleme planı, CEO tarafından onaylandıktan sonra Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayına sunulur ve böylece nihai hale getirilir.

Tüm faaliyetlerimizi devamlılık ve verimlilik boyutlarında güçlendirirken iç denetim alanındaki çalışmalarımızla raporlarımızın güvenliğini güvence altına alıyoruz. Sorumlu ve sürdürülebilir bir yönetim anlayışı ile etkin denetim mekanizmaları kuruyoruz. İç denetim sistemlerinin etkinliği ve işleyişi, Yönetim Kuruluna bağlı olan Denetim Komitesi tarafından değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda geliştirmeye yönelik alınan aksiyonlar, Denetim Komitesi tarafından Yönetim Kuruluna raporlanmaktadır.

CEO ve üst yönetimin görev alanları arasında; risk yönetimi, erken uyarı ve kontrol sistemlerinin işlerliklerinin sağlanması, stratejik eğilimlerin belirlenmesi ve yönetilmesi, kurumsal hedeflerin oluşturulması, kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlanması ve bu alanda hedeflenen performansın izlenmesine yönelik çalışmalar yer almaktadır.

Tofaş olarak sürdürülebilirlik yaklaşımımız çerçevesinde, çalışanlarımız ve etki alanımızda bulunan tüm paydaşlarımız için çevresel, sosyal ve ekonomik değerleri bütüncül bir şekilde ön planda tutmaktayız. Sürdürülebilirlik alanındaki farkındalığı paydaşlarımıza aktarmak ve ilgili değerleri iş süreçlerimizde etkili bir şekilde uygulayabilmek için tüm faaliyetlerimize yaşam boyu perspektifi ile yaklaşmaktayız. Sorumlu yönetim çerçevesinde,

sürdürülebilirliğin ana bileşenleri olan çevresel ve sosyal değerleri benimseyerek riskleri kapsamlı bir şekilde değerlendiren bir yönetim modeli oluşturduk.

Yönetim Kurulu Başkanımız başta olmak üzere tüm yönetim kurulu üyeleri ve CEO, sürdürülebilir bir yönetimin önemini bilinciyle hareket etmektedir. Bu anlayışın iş süreçlerine yansıtılması, ilgili komiteler aracılığı ile gerçekleşmektedir. Sürdürülebilirlik Komitesinin sürdürülebilirlik stratejisine uygun olarak yönetilmesinden Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi sorumludur.

Tüm birimlerimiz, çalışanlarımız ve diğer ilgili paydaşlarımız tarafından belirlenen risk ve fırsatlar dikkate alınmakta, risklerin en aza indirilerek, gerekli aksiyonların alınması sağlanmaktadır. Aksiyon planları sonucunda kaydedilen ilerleme risk sahipleri tarafından gözlemlenir. Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi, önem derecesine göre bu alandaki çalışma ve uygulamaları Kurumsal Yönetim Komitesine veya Yönetim Kuruluna raporlamaktadır. Bu çerçevede, Yönetim Kurulu, yürütülen sürdürülebilirlik faaliyetleri hakkında bilgi almakta ve gündeme gelen konular Yönetim Kurulu üyeleri tarafından değerlendirilmektedir. Üst yönetim, müdürlükler ve birimler tarafından denetlenen sürdürülebilirlikle ilgili faaliyetlerin koordine edilmesi ve raporlanması Sürdürülebilirlik Ekibi tarafından gerçekleştirilir.

Sürdürülebilirlik yaklaşımımızı ana hatlarıyla belirleyen "Tofaş Sürdürülebilirlik Politikası", sürdürülebilirlik yönetimini başarılı bir şekilde hayata geçirmek için bir çerçeve görevi görmektedir. Tofaş'ın sürdürülebilirlik stratejilerinin belirlenmesi ve takibinden Sürdürülebilirlik Komitesi sorumludur. Sürdürülebilirlik yönetimine ilişkin performans sonuçlarını özetleyen raporlama, Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından, sürdürülebilirlik raporu üzerinden gerçekleştirilir.

Tofaş Sürdürülebilirlik Yönetimi Organizasyonu

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Üst yönetim yapımız, şirket çalışanları arasında yer alan CEO da dâhil olmak üzere 18 çalışandan oluşmaktadır.

	2017	2018	2019	2020	2021
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)	16	17	19	19	18
Cinsiyet	16	17	19	19	18
Kadın	0	0	1	1	1
Erkek	16	17	18	18	17
Yaş Grubu	16	17	19	19	18
18-30	0	0	0	0	0
31-40	0	1	1	0	0
41-50	9	9	8	7	6
51-60	7	7	10	12	12
Uyruk	16	17	19	19	18
TC Vatandaşı	15	15	17	17	16
Yabancı Uyruklu	1	2	2	2	2

Tofaş olarak uyguladığımız Kurumsal Sürdürülebilirlik Politikası ile geleceğe yönelik ve sürdürülebilir iş modelleri geliştirme amacıyla bütüncül bir yaklaşım benimsiyoruz. Önceliklerimiz arasında yer alan sürekli iyileştirilen ve değer üreten bir yönetim modelini oluşturmak için yürüttüğümüz sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk faaliyetlerini; toplumsal, çevresel ve ekonomik boyutlarda ele alıyoruz.

Tofaş Kurumsal Sürdürülebilirlik Politikası, fabrikamızın bulunduğu bölgeler dâhil olmak üzere yurt çapında paydaşlarımıza karşı sorumluluğumuzu ortaya koymaktadır. Benimsediğimiz sürdürülebilirlik yaklaşımı ve kurumsal sosyal sorumluluk uygulamalarımız çerçevesinde tüm paydaşlarımıza kapsayıcı bir yaklaşımla faaliyetlerimizi yürütmekteyiz.

CEO ve şirket üst yönetiminin sorumlulukları arasında;

- Stratejik eğilimlerin tespit edilmesi ve yönetilmesi,
- Risk yönetimi, erken uyarı ve kontrol sistemlerinin işlerliğinin sağlanması,

- Kurumsal hedeflerin belirlenmesi,
- Kurumsal yönetim ilkelerine uyumun sağlanması ve bu alanda beklenen performans ve sonuçların elde edilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi,
- Sürdürülebilirlik raporunun denetlenip onaylanması ve tüm öncelikli konuların incelenmiş olduğunun kontrol edilmesi yer almaktadır.

Risk Yönetim Politikası kapsamında yasal mevzuata ve düzenlemelere uygun olarak Yönetim Kuruluna risk yönetimi alanında raporlama yapılmaktadır. Tofaş olarak risk yönetimini ekonomik, çevresel ve sosyal boyutlarda kapsayıcı bir şekilde ele alıyoruz ve "şirket varlıklarının ve değerlerinin korunması", "ticari, finansal ve operasyonel güvenin sağlanması" ve "kurumsal risk yönetiminde sürdürülebilirlik" esasları doğrultusunda faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Tofaş yönetimi, kurumsal risklerin yönetilmesi, iç denetim ve iç kontrol faaliyetlerinin gerektirdiği tüm tedbirlerin alınması ve uygulanması alanlarında finansal, ticari, operasyonel ve organizasyonel olarak görevli ve sorumludur.

Ücretlendirme çalışmaları kapsamında, Yönetim Kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası belirlendikten sonra Genel Kurulda ortakların bilgisine sunulmaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan Genel Kurul bilgilendirme dokümanı ile imtiyazlı paylar, oy hakları, organizasyonel değişiklikler, Yönetim Kurulu üye adayları özgeçmişleri, Yönetim Kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası, ilişkili taraf işlemleri ile ilgili olarak hazırlanması gereken raporlar ve açıklanması gereken bilgiler Genel Kuruldan 3 hafta önce yatırımcılarımızın ve hissedarlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Üst düzey yöneticilerimize, işten ayrılmaları halinde; çalıştıkları süre, üst düzey yönetici olarak görev yaptıkları süre, sağladıkları katkı, ayrılma tarihinden önceki son hedef primi, son yılda ödenen maaş ve prim bilgileri dikkate alınarak işten ayrılma ikramiyesi ödenebilmektedir.

İklim Yönetimi

Tofaş olarak iklim değişikliğini sürdürülebilirlik yönetimi başlığı altında değerlendirmekteyiz. Şirketimizin sürdürülebilirlik ve iklim krizi odaklı stratejilerin belirlenmesi ve takip edilmesi Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından gerçekleştirilmektedir. Sürdürülebilirlik Komitesine doğrudan raporlama sunan Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu, sürdürülebilirlik yönetimi alanındaki stratejik kararların alınması sorumluluğuna sahiptir.

Çevresel ve ekonomik dinamikleri yakından ilgilendiren iklim odaklı konuların yönetiminden en üst düzeyde CEO sorumludur.

Sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalar Yönetim Kurulu üyeleri tarafından yakından takip edilmektedir.

Kurumsal sürdürülebilirlik stratejimiz çerçevesinde iklim odaklı riskleri en etkili şekilde tespit edebilmek ve gerekli aksiyonları planlayıp hayata geçirebilmek amacıyla yönetim mekanizmaları geliştirdik. Bu doğrultuda, Yönetim Kurulu, iklim değişikliği kapsamındaki risk yönetimini ve eylem planlarını yakından takip etmekte ve bu alanlardaki faaliyetlere liderlik etmektedir. Aynı zamanda, ilgili faaliyetlerin performans ölçümlerini yapmakta ve belirlenen iklim değişikliği odaklı hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını detaylı bir şekilde takip edilmektedir.

Tofaş olarak sürdürülebilir ve tüm paydaşlarımız için değer üreten bir yönetim modeline sahip olmak birincil önceliğimizdir. Sürdürülebilirlik yönetimi konusu, kurumsal risk yönetimimizin temel boyutlarından biridir ve belirlenen stratejik hedefler doğrultusunda yönetimi yılda iki kere toplanan Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi sorumluluğu altındadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilen tüm faaliyetler, Kurumsal Yönetim Komitesine raporlanmakta ve iklim değişikliği ile mücadele başta olmak üzere sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetler Yönetim Kuruluna bildirilmektedir. Bu alanda, CEO başta olmak üzere ilgili yöneticiler tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin koordinasyonu, Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından yapılmakta ve ilgili komitelere raporlanmaktadır.

Sürdürülebilirlik Çalışma Grubunda yer alan ve Sürdürülebilirlik Komitesine başkanlık eden Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği (EHS) Müdürü, iklim konulu risk ve fırsatları operasyonel seviyede yönetmektedir. Bu alanda EHS Müdürü tarafından ilgili KPI'lar yakından takip edilmektedir.

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

İklimle ilgili konuların yönetimi için sağlanan teşvikler:

Teşvik Edilen	Teşvik Türü	Yorum
Tüm Çalışanlar	Maddi	Tofaş, iyileştirme eylemlerini tüm çalışanlarına tanıtmak ve uygulamak için bir Ödüllendirme Sistemi geliştirmiştir. Tofaş Öneri Sistemi çerçevesinde, enerji verimliliği ve sera gazı azaltımı ile ilgili teklifler ve iyileştirme eylemleri (Kaizen).
Yönetici Grubu	Maddi	İklim değişikliği dâhil olmak üzere genel sürdürülebilirlik performansı.
Tesis Yöneticisi	Maddi	Dünya Klasında Üretim-Enerji, Maliyet Dağılımı ve Çevre Sütunları aktiviteleri ve puanları. Enerji verimliliği ve buna bağlı sera gazı emisyonu azaltımları.
Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Müdürü	Maddi	İklim değişikliği girişimleri ile ilgili hedeflerin, enerji yöneticileri ve birim enerji yönetimi yayıcıları ile iş birliği içinde tanımlanması.
Enerji Yöneticisi	Maddi	Enerji verimliliğin iyileştirilmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ilişkin hedeflere ulaşılmasını içeren Enerji Eylem Planı.

Risk Analizi

Risk raporlaması esasları, komite kuruluşuyla birlikte Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'nin Risk Yönetim Sisteminin değerlendirilmesi sonucu belirlenmiştir. Belirlenen esaslara uygun olarak raporlama çalışmaları ve Komite değerlendirmeleri periyodik olarak Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

Şirket faaliyetleri, risklerin ve risk kaynaklı finansal, ticari ve işleyiş sonuçlarının şirketi ne derecede etkileyeceği hassas bir şekilde dikkate alınarak, şirket yönetimi tarafından proaktif bir şekilde yönetilmektedir. Şirket yönetimi risklerin sistematik bir şekilde idare edilmesi için belirleme ve değerlendirme sürecini 5 aşamada ele alır:

- 1- Risklerin tanımlanması
- 2- Risklerin ölçülmesi
- 3- Risklerin değerlendirilmesi
- 4- Risklerin azaltılması veya devredilmesi
- 5- Risklerin izlenmesi ve raporlanması

İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim Sistemi, Denetim Komitesi sorumluluğunda takip edilir. Komite tarafından şirketin iç kontrol sistemi ve iç denetim faaliyetleri kapsamında kurumsal risk yönetimi ve finansal, ticari ve işleyiş riskleri gibi öngörülebilir potansiyel risklere karşı gerekli proaktif tedbirler alınmaktadır. Aynı zamanda şirketin iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi konularında yasal mevzuatın gerektirdiği sorumlulukları yerine getirdiğine dair değerlendirmeler yapılmaktadır.

Yönetim Kurulu'na, ilgili komitelerin beyan ve raporlamaları kapsamlı olarak sunulmaktadır. Şirketin iç kontrol sisteminin sürekli izleme ve değerlendirmeye tabi tutulmasını sağlayacak şekilde bir iç denetim faaliyet yürütülmektedir.

İhtiyati yaklaşım veya ihtiyatlılık ilkesi: Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin daha verimli çalışmasını sağlamak ve 01.10.2012 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi çerçevesinde Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetim Komitesi kurulmuştur. Bu komitenin amacı; şirketin varlığını, gelişimini ve sürekliliğini tehlikeye atan risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktır.

2021 yılı içerisinde Neslihan Tonbul başkanlığında, komite üyeleri Sergio Duca, Melih Poyraz ve Giorgio Fossati'nin katılımıyla 7 toplantı gerçekleştirilmiştir.

Sürdürülebilirlik temelli risk ve fırsat analizi

	Riskler	Fırsatlar
Ekonomik	<ul style="list-style-type: none"> - Borç ödeme riskleri - Risklerin ana finansal sonuçları, piyasa beklentilerinin değişmesi nedeniyle yaşanacak pazar kaybı ile temsil edilir. 	<ul style="list-style-type: none"> - DBS (Doğrudan Borçlandırma Sistemi) - İç kontrol sistemi - Tofaş Ar-Ge Merkezi, AB destekli araştırma projelerinin sayısını artırdı
Çevresel	<ul style="list-style-type: none"> - Avrupa Birliği'nde yeni CO₂ emisyon düzenlemeleri, 2030'a kadar %30-50 arasında değişen CO₂ azaltımları gerektiriyor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tofaş'ın Dünya Klasında Üretim (dünya çapında üretimde en yüksek standartlardan biri) doğrultusunda uyguladığı enerji tasarrufu projeleri, kayıpları ortadan kaldırmaya yönelik sürdürülebilir, sistematik iyileştirmeleri teşvik eden yapılandırılmış bir üretim sistemidir. - Üretim süreçlerimizde, özellikle fosil yakıt kullanımını azaltmaya odaklanarak, enerji tüketimimizi daha da azaltacak çözümler üzerinde çalışıyoruz.
Sosyal	<ul style="list-style-type: none"> - Orta ve uzun vadede risk bulunmuyor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tedarikçi ve bayi geliştirme çalışmalarımız ve müşteri bilgilendirme hizmetlerimizle değer zincirimizde çevre ve iklim sorumluluğu bilincini yaygınlaştırmak için çalışıyoruz. - Tofaş'taki herkes sürekli olarak önerilere ve Kaizen'lere katkıda bulunmaya teşvik edilir. Her öneri veya Kaizen dikkate alınır ve potansiyel uygulaması değerlendirilir.

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Şirketin risk yönetim mekanizmalarına entegre edilmiş bir süreç olarak iklim değişikliği

Tofaş olarak iklim risklerini değer zincirimiz üzerinden konumlandırıyoruz. Ancak öncesinde bu riskleri daha iyi ve entegre bir şekilde yönetebilmek adına önem derecesine göre değerlendiriyoruz. Bu iklim riskleri finansal etki değerleri üzerinden verdiğimiz puan olarak belirlenmektedir.

Tofaş'ta Risk Yönetim Sistemi, Yönetim Kurulu'nun sorumluluğunda disiplinli ve entegre bir süreçtir.

İklimle ilgili risk değerlendirme süreci; gerçekleşme olasılığı, kârlılık üzerindeki potansiyel etkisi, iş sürekliliği ve itibar (ve bu unsurların bir kombinasyonunun) sınıflandırılmasıyla başlar. Birlikte analiz edilen bu unsurlar, risklerin önemini ve öncelik sırasını belirlemektedir. Önceden belirlenmiş bir önem eşliğini aşan olaylar için, mevcut önlemler analiz edilir ve gelecekteki sınırlama önlemleri, eylem planları ve sorumlu kişiler belirlenir.

Tofaş risk değerlendirme metodolojisine göre; iklimle ilgili riskler finansal, itibarla ilintili, üretimsel, işleyişsel, insani ve yasal etkiler dikkate alınarak puanlanmakta ve maksimum puan risk değerlendirme puanı olarak tanımlanmaktadır. Tüm riskler etki, olasılık ve zaman çerçevesine göre değerlendirilir. Hesaplama sonucunda puanın 6'dan küçük olması durumunda riski kabul edilebilir olarak tanımlarız. Diğer sınıflandırmalar orta riskli (6 ile 12 arasındaki skorlar) ve yüksek (12 ile 16 arasındaki skorlar) şeklindedir. Ancak bir itibar sorunu veya yasal risk varsa, potansiyel risk her halükârda "Yüksek" olarak tanımlanır. Finansal etkiyi puanlamak için risk, şirket üzerinde önemli bir etkisi olmayan uygun bir finansal kayıp seviyesi olarak tanımlanabilir. 1.000.000 euronun altında ise, önemli mali etki olarak kabul edilmez.

İklimle ilgili risk türleri:

Risk tipi	Önem derecesi	Risk açıklaması
Güncel düzenlemeler	*****	Şirketimizin tüm faaliyetleri ilgili yönetmeliklere uygun yönetilmektedir. Aynı zamanda mevcut ve gelecekteki olası düzenlemeler için yakından takip edilmekte olup her yıl düzenli olarak bütçelendirilmektedir.
Hazırlığı devam eden düzenlemeler	*****	Artan yakıt ekonomisi gereksinimleri ve azaltılmış sera gazı emisyonları ile ilgili ortaya çıkan yasalar, düzenlemeler ve hükümet politikaları gibi doğrudan şirket operasyonları ile ilgili ortaya çıkan düzenlemelerin şirket faaliyetlerimiz üzerinde önemli bir etkisi vardır. Tofaş olarak iklim değişikliğine bağlı riskleri önlemek adına en iyi uygulamaları hayata geçirmek için çalışmalar yürütüyor ve düşük karbonlu geleceğe geçiş için planlarımızı şekillendiriyoruz.
Teknoloji	*****	Teknoloji alanındaki düzenlemeler, özellikle otomotiv sektöründeki yeni teknolojiler yakından takip edilmektedir. Daha düşük karbonlu ve enerji verimi yüksek bir ekonomiye geçişi göz önüne alarak otonom sürüş teknolojilerine yönelik araştırmaların artırılması gibi stratejik öncelik verdiğimiz teknoloji alanlarındaki araştırma projelerimiz 2021 yılında da devam etti. Tofaş, TÜBİTAK ve Ufuk2020 destekli tasarım geliştirme projelerinde 2020 yılında 12 tedarikçi firma ile çalışmıştır. Ayrıca, Tofaş bünyesinde sınıfının ilk uzaktan erişim teknolojisi olarak geliştirilen "Fiat Yol Arkadaşım Connect" (FYA Connect) Projesinin çalışmaları da 2018 yılında tamamlanmış ve FYA Connect'in mevcut kullanıcı sayısı 20.000'e ulaşmıştır. 2019 yılından itibaren FYA Connect, Tofaş'ın ürettiği tüm modellerde aktif durumdadır.
Yasal	***	Bu madde açısından gelecekte herhangi bir çatışma beklemiyoruz.
Piyasa	*****	Müşteri davranış değişiklikleri doğrudan şirket operasyonlarını etkilemektedir. Müşteri beklentileri ve ihtiyaçlarındaki değişikliklerle ilgili riskler yeni teknolojilerin geliştirilmesindeki gecikmeler ve bunları karşılayan kârlı ürünlerin yaratılamaması ve satılamaması ile sonuçlanabileceği için önemlidir. Müşterilerin değişen ihtiyaçlarını ve eğilimlerini düzenli olarak yaptığımız araştırmalarla takip ediyoruz. Dünya genelinde sürekli değişen alışkanlıklar ve gelişen teknoloji, müşterilerimiz de dâhil olmak üzere bireyler için yeni ihtiyaçlar ortaya çıkarmaktadır. Tofaş olarak bu ihtiyaçları sürdürülebilir yöntemlerle karşılamak için teknolojiler ve çözümler geliştiriyoruz. Bu kapsamda üzerinde çalıştığımız bir diğer alan da alternatif yakıtlı araçların geliştirilmesidir. Bu doğrultuda dünyadaki elektrikli araç teknolojilerini yakından takip ediyoruz ve bu araç sistem ve bileşenlerinin yerli üretimini gerçekleştirmeye yönelik yenilikçi çözüm ve uygulamalarla bu teknolojilerin entegre edilmesine yönelik çalışıyoruz. Aynı zamanda Stellantis'in doğal gaz ve biyoyakıt kullanan alternatif yakıt sistemlerinin yaygınlaştırılma çabalarına katkı sunuyoruz.
İtibar	***	Bu madde açısından gelecekte herhangi bir çatışma beklemiyoruz.
Akut fiziksel	***	Tofaş fabrikasına 500 metre uzaklıkta bulunan Nilüfer Çayı ana sel riski olarak belirlenmiştir.

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

İklimle ilgili risklerimizin yönetimi

Mevcut ürün ve hizmetlerimizin güncel düzenlemelerden kaynaklanan mali yükümlülükleri, iklimle ilgili finansal riskler olarak kabul edilmekte ve bu düzenlemeler, faaliyetlerimizin maliyetini artırmaktadır.

Artan yakıt verimliliği gereksinimleri ve azaltılmış sera gazı ve egzoz gazı emisyonları dâhil olmak üzere; yasalar, düzenlemeler ve hükümet politikaları, iş süreçlerimiz üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

İklimle alakalı riskleri en aza indirmek için ilgili faaliyetlere ar-ge bütçesi ayırıyoruz. Stellantis Grubu'nun bir parçası olarak CO₂, kirletici emisyonlar ve yakıt verimliliği düzenlemelerine uyum sağlamak için: Konvansiyonel motorların çevresel performansını optimize ediyoruz, sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) kullanımını artırıyoruz, araç enerji talebini azaltıyoruz (örn. ağırlık azaltma ve aerodinamik iyileştirmeler), emisyonları azaltmak için sistemler tasarlıyoruz (örn. başlatma ve durdurma), müşterilerin katılımını sağlar ve farkındalığı artırıyoruz (örn. eco:Drive).

Bu çerçevede yürütülen faaliyetler, geliştirilen yenilikçi çözümler/uygulamalar ile bu teknolojilerin entegre edilerek elektrikli araç sistem ve bileşenlerinin yerli üretiminin sağlanması hedefiyle yürütülmektedir. Yakıt tüketimi, egzoz emisyonu ve araçların toplam ağırlığının düşürülmesinin çevreye etkisi gibi konuların bilincinde olarak bu alanda yoğun çalışmalarımızı yürütmekteyiz. Bu alanda yürütülen faaliyetler, yüksek mukavemetli/hafif malzeme teknolojileri ve hibrit çözümler ile kesit ve topoloji optimizasyonuna dayalı hafif tasarım çözümlerine odaklanmaktadır. 2021'de ar-ge harcamalarımız 49 milyon euro seviyesinde gerçekleşti.

Değişen müşteri davranışları, iklimle ilgili piyasa riskleri olarak kabul edilir ve bu riskler, ürün ve hizmetlerimize olan talebin azalmasına neden olarak gelirimizi azaltabilir.

Düşük CO₂ emisyonlu araçlara olan talepteki yoğun ve beklenmedik artış bir risk olarak değerlendirildiğinde gelirimiz üzerinde potansiyel finansal etkiye neden olabilir. Bu riskin ana finansal sonuçları, piyasada talep edilen araçların pazara sunulmaması nedeniyle potansiyel satışların kaybı ile temsil edilir. Bu kapsamda yaptığımız pazar araştırması sonucunda, yaklaşık %2,5'lik pazar payı kaybetme riskinin olduğunu gözlemledik.

Otomobil endüstrisinin mobilite çözümlerinin giderek daha fazla düşük emisyonlu araçlara odaklanmasının bir sonucu olarak iklim değişikliği konusunda farkındalık artıyor. Bu konuyu en önemli gelişme alanlarından biri olarak görüyoruz. Tofaş olarak bu riski doğru yönetebilmek için bir yandan yeni pazar trendlerini belirlemek için tüketici analizleri yapıyoruz, diğer yandan üretim esnekliğini sağlamak için sendikalar ve çalışan temsilcileri ile olumlu iş birliği arayışımız devam ediyor. Pazar payını ve tüketici talep gelişimini sürekli olarak takip ederek olası senaryoları ve bunların finansal etkilerini analiz ediyoruz. Ekolojik otomobillere yönelik tüketici tutumu, fiyat esnekliği, pazar penetrasyonu, itibar endeksi vb. konularda spesifik analizler yapılmaktadır. Bu çerçevede yürütülen faaliyetler, geliştirilen yenilikçi çözümler/uygulamalar ile bu teknolojilerin entegre edilerek elektrikli araç sistem ve bileşenlerinin yerli üretiminin sağlanması hedefiyle yürütülmektedir. Bu kapsamda ürettiğimiz yeni tip hibrit modelimiz, 2022'de piyasaya çıkmıştır.

İklim stratejimiz ve karbonsuzlaşma planlarımız

Tofaş olarak IPCC'nin hem geçiş senaryolarını hem de fiziksel iklim senaryolarını kullanıyoruz. İklim değişikliğiyle mücadele için küresel politikalar ve eylemler çağrısında bulunan uluslararası bir iş bildirisi olan "The 2°C Challenge Communique"i imzaladık.

Düzenlemelerden kaynaklanan risklere maruz kalmamak için üç farklı senaryo kullanıyoruz:

Yüksek Karbon Fiyatı Senaryosu: Bu senaryo, iklim değişikliğini 2100 yılına kadar 2°C ile sınırlama hedefi doğrultusunda sera gazı emisyonlarını azaltmak için yeterli kabul edilen politikaların uygulanmasını temsil ediyor. Senaryo, OECD ve IEA (2017) tarafından yapılan araştırmaya dayanmaktadır.

Orta Seviye Karbon Fiyatı Senaryosu: Bu senaryo, uzun vadede sera gazı emisyonlarını azaltmak ve iklim değişikliğini 2°C ile sınırlamak için politikaların uygulanacağını, ancak alınacak eylemin kısa vadede erteleneceğini varsayar. OECD ve IEA tarafından yapılan araştırmaların yanı sıra Ecofys, Climate Analytics ve New Climate Team tarafından İklim Eylem Takipçisi tarafından ülkenin Ulusal katkı beyanının yeterliliğine ilişkin değerlendirmelere dayanmaktadır. Kısa vadede 2°C hedefine uyumlu olmayan Katkıları Ulusal Olarak Belirlenmiş olan ülkelerin orta ve uzun vadede iklim azaltım çabalarını artıracığı varsayılmaktadır.

Düşük Fiyat Senaryosu: Bu senaryo, OECD ve IEA (2017) tarafından yapılan araştırmaya dayalı olarak bir ülkenin Ulusal katkı beyanının yeterliliği kapsamını tam olarak uygulanmasını temsil etmektedir. Bu senaryodaki fiyatların, Paris Anlaşması'nın hedeflerine ulaşmak için yetersiz kalması muhtemeldir.

Tofaş, 2030 yılına kadar Kapsam 1 çerçevesinde 1,6 milyon ABD doları ile 5,6 milyon ABD doları arasında değişen yıllık karbon fiyatlandırma riskine maruz kalabilir. Bu finansal risk, farklı iklim senaryoları çerçevesinde değişebilmektedir.

Fiziksel riske maruz kalmamak için ise ayrıca üç farklı senaryo kullanıyoruz:

Yüksek İklim Değişikliği Senaryosu (RCP 8.5):

Mevcut oranlarda emisyonlarla her zamanki gibi işlerin devam etmesi. Bu senaryonun 2100 yılına kadar 4°C dereceden fazla ısınmaya neden olması bekleniyor.

Makul İklim Değişikliği Senaryosu (RCP 4.5):

2080 yılına kadar emisyonları mevcut seviyelerin yarısına indirmek için güçlü azaltma eylemleri uygulamak. Bu senaryonun 2100 yılına kadar 2°C dereceyi aşan ısınmayla sonuçlanması daha olasıdır.

Düşük İklim Değişikliği Senaryosu (RCP 2.6):

2050 yılına kadar emisyonları yarıya indirmek için agresif azaltım eylemleri uygulamak. Bu senaryonun 2100 yılına kadar 2°C dereceden daha az ısınmayla sonuçlanması muhtemeldir.

İlgili iklim senaryosu analizlerini yapmak için varlık düzeyinde verileri kullanıyoruz. Düşük bir iklim değişikliği senaryosunda, yüzyılın sonuna kadar 2 derecelik bir ısınma ile karşı karşıyayız. Makul bir senaryoda ise, iki dereceyi aşıyor. Son olarak yüksek senaryoda, yüzyılın sonuna kadar 4 dereceyi aşıyor.

Söz konusu tesislerin enlem ve boylam koordinatlarını alıyoruz. Daha sonra bu tesisleri, toplamda yedi tane olan bir dizi farklı iklim değişikliği tehlikesiyle eşleştiriyoruz.

Eşleştirmeyi yaptıktan sonra, tesis düzeyinde maruz kalma düzeyini ölçebilecek bir seviyeye geliyoruz. Bu, daha sonra kurumsal veya toplu fiziksel risk puanlarını etkilemektedir.

Özellikle Pazar riskleri ve regülasyonlardan kaynaklı riskler gibi geçiş riski analizlerinde gerçekleştiği şekilde, şirketimiz fiziksel risk senaryolarını 2050 yılına kadar ele almaktadır.

Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

Değerlendirme için; su stresi, sel, sıcak hava dalgaları, soğuk dalgalar, kasırgalar, orman yangınları ve deniz seviyesinin yükselmesini göz önünde bulunduruyoruz.

İklim değişikliği, doğal tehlikelerin büyüklüğünü ve sıklığını daha da değiştirecek ve fiziksel varlıklarımızı ve iş sürekliliğimizi tehdit edecektir. Risk yönetimi politikamız, işimizde kesintilere yol açabilecek maddi hasarları önlemeye yardımcı olmak için büyük ölçüde kayıp önleme ve hafifletmeye odaklanmıştır. Risk değerlendirmesine göre yıllık yatırım ve bakım bütçesi risk skorunu düşürecek şekilde düzenlenmektedir.

Bu kapsamda Tofaş, Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını 2030 yılına kadar 2019 yılına oranla %50 azaltmayı taahhüt etmiştir. 2019 yılında da toplam 104.187 CO₂e olmak üzere Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları hedef olarak belirlenmiştir.

Üretim süreçlerimizde, özellikle fosil yakıtların kullanımını azaltmaya odaklanarak, enerji tüketimimizi daha da azaltacak çözümler üzerinde çalışıyoruz. Zamanla, bu çözümler enerjiyle ilgili maliyetlerde önemli tasarruflar sağlamıştır. 2021'de toplam 77.974 GJ enerji verimliliği ve 520.000 euro tasarruf gerçekleştirdik. Ayrıca yeşil tedarik stratejimize göre ilk etapta enerji verimli makineler ve tesisler seçilmektedir.

2021 yılında, bağlı olduğumuz Dünya Klasında Üretim metodolojisi doğrultusunda enerji tüketimini ve CO₂ emisyonlarını azaltmak için çalışmalar yaptık. Bu çalışmalar kapsamında 384 adet enerji verimliliği projesi başlatılıp 77.974 GJ enerji tasarrufu sağlanarak 5.148 ton CO₂ salımının önüne geçilmiştir. Enerji verimliliği çalışmalarıyla düşük karbonlu ekonomiye geçişi destekliyoruz ve bu kapsamda İklim Platformu'nun da kurumsal üyesiyiz.

İklim değişikliğinin giderek artan önemi ile birlikte, Stellantis kapsamında düşük emisyonlu araçların geliştirilmesinin mobilite çözümleri içindeki payı artmaktadır. Tofaş olarak bu çalışmaları destekliyor ve bu konuyu sürekli iyileştirme gerektiren bir alan olarak görüyoruz. Tofaş Ar-Ge Merkezimiz için araç konsept, stil, gövde, iç tasarım, süspansiyon, motor, emisyon, titreşim ve akustik alanlarında tasarım ve test altyapısına yönelik yapılan toplam harcama yaklaşık 49 milyon eurodur. Ar-Ge Merkezimiz, AB destekli araştırma projelerinin sayısını 23'e çıkarmış ve bu projeler kapsamında 200'den fazla uluslararası proje ortağı ile çalışmıştır.

Tofaş Ar-Ge Merkezi, katma değer sağlayan yeni projeler ve yenilikçi fikirlerle her yıl patent başvuru sayısını artırmayı hedeflemektedir. Tofaş, yenilikçi çalışmaları sonucunda da yurt içinde 45, uluslararası arenada 17 patent başvurusu yapmıştır.

Risk ve fırsat yönetimi süreçlerimiz kredi notumuzu yükselterek, yatırım bankalarıyla iş birliği yapma fırsatı yaratmakta; çevre çalışmalarımız ise sermayeye erişimi fırsatlarını kolaylaştırmaktadır.

Paydaş Analizi

Paydaş Etkileşimi

Tofaş olarak faaliyetlerimizin etki alanında yer alan paydaşlarımızı odak noktasına alan bir sürdürülebilirlik yaklaşımı benimsedik. Paydaşlarımızın beklenti ve ihtiyaçlarını da dikkate alarak oluşturduğumuz sürdürülebilirlik politikamız; çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) alanlarında üstün performans hedefiyle tasarlanmıştır. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDGs) çerçevesinde, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını göz ardı etmeyecek şekilde sürdürülebilirlik bilincini tüm paydaşlarımıza yaymak istiyoruz.

Sürdürülebilirlik yaklaşımımızın tüm iş süreçlerimize yansıtılması için tüm çalışanlarımız, bayilerimiz ve tedarikçilerimiz arasında iş birliği yapılması gerektiği bilinciyle hareket ediyoruz. Paydaş etkileşimine verdiğimiz stratejik önem doğrultusunda şeffaflık ve sorumluluk kriterlerini odak noktamıza alıyoruz. Aynı zamanda, paydaşlarımızın BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uyum konusundaki çalışmalarını teşvik ediyoruz.

Paydaş Analizi

Paydaş Grubu	Uygulama Türü Ve Sıklığı
Çalışanlar	Anket ve Araştırmalar (çeşitli aralıklarla); Eğitim Faaliyetleri, Tofaş Etik İlkeleri, İç İletişim Platformları (haber ekranları, intranet), Duyuru ve İlanlar (sürekli); Öneri ve Ödüllendirme Sistemi (anlık); İSG Komiteleri, Çalışma Grupları ve Komiteler (değişen aralıklarda); Performans Yönetimi ve Kariyer Gelişimi Toplantıları, Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Yönetim Toplantıları, İletişim Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu, Çevre Günü (yılda bir kez)
Ana Hissedarlar	Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Yönetim Kurulu Toplantıları, Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda)
Azınlık Hissedarları	Yatırımcı Sunumları, Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Raporları (ihtiyaç durumunda)
Bayiler	Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Bayi Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Bayi Eğitimleri (sürekli); Müşteri Memnuniyet Araştırmaları (yılda bir kez)
Tedarikçiler	Birebir Görüşmeler (Talep Üzerine); İSG Komiteleri (ayda bir kez); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Tedarikçi İş Etiği İlkeleri (sürekli); Eğitim ve Gelişim Programları (sürekli); Tedarikçi Zirvesi
Ürün Son Kullanıcıları	Ürün Etiketleri ve Kullanma Kılavuzları (sürekli), Pazarlama İletişimi Çalışmaları (sürekli); Fuar Katılımı, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Halk	Şikâyet Sistemi, Toplumsal Projeler, Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine); Bilgilendirme Toplantıları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Sektörel Aktörler	Toplantı ve Görüşmeler, Proje ve İnisiyatifler (talep üzerine); Fuar Katılımı (dönemsel); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Yönetimler	Toplantı ve Görüşmeler, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Kamu Kuruluşları	Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Bilgilendirme Raporları (çeşitli aralıklarla); Kamu Denetimleri (çeşitli aralıklarla/anlık); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Sivil Toplum Kuruluşları	Üyelikler (sürekli); Çalışma Grupları, Komite ve Yönetim Kurulu Üyelikleri (dönemsel); Ortak Proje ve İnisiyatifler, Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez); Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Üniversiteler ve Akademisyenler	Burs ve Staj Olanakları, Akademik Kongre ve Seminer Katılımı (sürekli); Ar-Ge Proje Ortaklıkları, Sponsorluk ve Destekler; Akademik Araştırma ve Yayınlara Destek; Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez); Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Çalışan Aileleri	Bilgilendirme Çalışmaları (sürekli); Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Çevre Günü (yılda bir kez)
Fikir Önderleri	Fikir Önderleri Toplantı ve Görüşmeleri (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Medya	Röportaj ve Söyleşiler (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (yılda birkaç kez); Basın Bültenleri (yıl boyunca), Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)

Paydaş Analizi

İklim Değişikliği İçin Paydaşlarla İşbirliği

Tedarikçiler

Toplam satın alma harcamalarının %45'ini oluşturan 37 tedarikçinin tesislerinde, üretim standartlarını iyileştirmeye yönelik olan WCM faaliyetlerini yürütmeye 2021 yılında da devam ettik. (WCM (World Class Manufacturing), üretim alanındaki rekabet gücünü sistematik bir şekilde geliştirmeye yönelik bir metodolojidir. İş Güvenliği, Kalite, Maliyet, Teslimat ve Çevre konularına odaklanır. İş ve çevre kazaları, kalite kusuru, atık ve kayıp gibi konuların her birinde "Sıfır"a ulaşmayı hedefler.)

2017'den beri Yeşil Tedarik stratejimizin bir parçası olarak doğrudan tedarikçilerimizin %100'ü iyileştirme programına dâhil olmuştur. Bu programda tedarikçilerimiz, sera gazı emisyonları ve iklim değişikliği üzerindeki diğer etkileri de dâhil olmak üzere çevre yönetim sistemleri ve performansları hakkında bir ankete yanıt vermektedir. Bunu takiben Tofaş olarak tedarikçilerimizin çevre projelerinin (enerji verimliliği vb.) iyileştirilmesi konusunda onlarla iş birliği yapıyor ve destekliyoruz.

Tüm doğrudan tedarikçilerimizin ESG verilerini analiz ediyoruz. Ardından farklı sektörlerden 15 tedarikçi seçiyoruz. Performanslarını iyileştirmek ve risk puanlarını azaltmak hedefiyle teknik ve metodik geliştirme projelerini içeren çalıştaylar, saha ziyaretleri ve eylem planları yapıyoruz. Eylem planları kısa-orta ve uzun vadeli olarak tasarlanmaktadır. Toplamda 101 projemiz bulunmaktadır. Şu anda %76'sı tamamlanan kısa vadeli projeler sonucunda, enerji verimliliği ve sera gazı emisyonları da yaklaşık %35 artmıştır.

Müşteriler

Tofaş olarak ürün ve hizmetlerimizin doğru kullanımı hakkında bilgi sağlamak için müşterilerle düzenli olarak iletişim kuruyoruz. Örneğin Fiat Yol Arkadaşım uygulaması, sürücülerin sürüş tarzlarını analiz ederek verimli sürüş tarzları ve yakıt ekonomisi hakkında bilgi vermektedir. Bu bilgi, yakıt tüketimini azaltmaya ve atmosfere salınan zararlı emisyon miktarını azaltmaya katkıda bulunmaktadır. Bu cihazlar, şehir içi sürüş döngüsünde yakıt tüketimini %25'e kadar düşürülebilmektedir.

Tofaş müşterileri, kılavuzlar ve rehberler, bağlanabilirlik (Fiat Yol Arkadaşım Connect) ve diğer eğitici videolar gibi bazı özelliklere ulaşabilir. Ayrıca araçlarımızın sahip olduğu bir diğer sistem de eco:Drive'dır; Bu yazılım sistemi, belirli modellerde mevcuttur ve yakıt tüketimi ve emisyonların azaltılmasına katkıda bulunmak için sürüş stilleri hakkında kişiselleştirilmiş ipuçları sunar. Eco:Drive'ın etkisi ve önlemleri eco:Drive topluluğu tarafından kaçınılan CO₂'yi içerir ve günlük olarak güncellenmektedir.

Dernekler aracılığıyla etkimiz

OSD (Otomotiv Sanayii Derneği):

ACEA'nın (Avrupa Otomobil Üreticileri Derneği) Türkiye ortağı olan Türkiye Otomotiv Sanayii Derneği, Türkiye'deki 15 otomobil, kamyon ve otobüs üreticisinin çıkarlarını temsil etmektedir.

Günümüzün en büyük zorlukları arasında sınırlı kaynakları sorumlu bir şekilde kullanmak ve çevremizi korumak bulunmaktadır.

Küresel ısınmayla ilgili endişeleri paylaşan otomobil endüstrisi sürdürülebilir çözümler bulmaya aktif olarak katkıda bulunmaktadır. Sanayinin büyük çabaları ve ar-ge'ye yapılan milyarlarca euroluk yatırım sayesinde sektör, CO₂ emisyonlarını azaltma konusunda ilerleme kaydetmeye devam etmektedir.

Araç üreticileri, teknoloji lideri kurumlardan biri olarak inovasyonu daha temiz, "daha yeşil" ulaşıma yönlendiriyorlar. Her yıl bu taahhüdü gösteren daha düşük emisyonlu otomobiller, kamyonetler ve kamyonlar piyasaya çıkmaktadır.

AB'nin belirlediği hedefleri yakından takip eden OSD, teknolojilerdeki atılımlar, yeni yakıt ikmal altyapısı ve Avrupa yollarındaki araç filosunun hızlı bir şekilde yenilenmesi gibi konulara dikkat çekmektedir. Bu zorlu mücadelede yakıt, enerji sektörleri ve politika yapıcılarının çabalarını birleştirmesi gerekmektedir.

TÜSİAD - Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu:

Bu çalışma grubu, Türkiye'deki çevre politikalarına ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğine paralel olarak ekonomik büyümeyi sağlayacak düzenlemelerin geliştirilmesine destek olmak amacıyla kurulmuştur. Bu çalışma grubu hem Türkiye hem de AB için iklim değişikliği düzenlemelerini incelemektedir. Aynı zamanda Türkiye İklim Platformu (REC Türkiye) çalışmalarına da katkıda bulunmaktadır.

Tofaş çok sayıda kamu kurumu ile sürekli diyalog ve iş birliği içerisinde. Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye (REC) ve TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İş adamları Derneği) iş birliği ile bağımsız ve kâr amacı gütmeyen bir girişim olarak kurulan İklim Platformu'na 2011 yılında üye olmuştur. Düşük karbon ekonomisine geçiş ve iklim değişikliği ile mücadele eden çalışmalara destek olmak hedeflenmektedir.

Tofaş, OSD gibi derneklere katılımıyla otomobil sektörüne yönelik yönetmelik ve standartların geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Ekonomik Performans

Otomotiv Pazarı ve Tofaş'ın Yeri

2021 yılının ilk yarısında Türkiye otomotiv pazarı bir önceki yıl aynı döneme oranla büyüme kaydetmiştir. Ancak tedarik zincirinde yaşanan global ölçekli mikroçip sorunu üretimin yavaşlamasına sebep olmuş, Türkiye otomotiv pazarında yılın ikinci yarısında küçülme kaydedilmiştir.

2021 yılında Avrupa otomobil pazarı, (Avrupa Birliği, İngiltere ve Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi), yarı iletken malzeme tedarikinde yaşanan aksaklıklara bağlı olarak üretimde yavaşlama kaydetmiştir. Aynı

zamanda azalarak da olsa Covid-19 etkilerinin devamı ile de önceki yıla göre %5 küçülme yaşanmıştır. Ana pazarlar detayında ise Almanya %10,1 küçülme gösterirken Fransa %0,5, İspanya %1 ve İtalya %5,0 oranında büyüme performansı göstermiştir. 2020 yılında yaşanan küçülme de göz önünde bulundurulduğunda, Avrupa otomobil pazarı 2021 yılını 2019'daki kriz öncesi seviyesinin %10 altında kapatmıştır. Tofaş 2021 yılında bir önceki yıla göre ihracat adetlerinde %4,6 küçülme sonucunda 112.477 adet ile yılı tamamlamıştır. 2021 yılında Tofaş'ın Türkiye ihracatındaki hacimsel payı %12 olmuştur.

SATIŞLAR (ADET)	2020	2021	DEĞİŞİM (ADET)
Yurt İçi	141.576	122.309	-19.267
Üretimden	131.313	115.982	-15.331
Egea Sedan	79.371	49.183	-30.188
Egea HB	11.124	21.677	-10.553
Doblò	23.952	28.865	4.913
Fiorino	16.867	16.257	-610
İthal	10.263	6.327	-3.936
Ducato	3.841	2.243	-1.598
Fiat 500	1.300	635	-665
Jeep®	4.587	2.906	-1.681
Fullback	1	0	-1
Alfa Romeo	241	172	-69
Panda	219	235	16
Maserati	51	101	50
Ferrari	22	35	13
İhracat	117.903	112.477	-5.426
Tipo	19.153	16.278	-2.875
Tipo HB ve SW	41.687	29.246	-12.441
Doblò	33.090	37.697	4.607
Ram	10.621	11.064	443
Minicargo	13.335	18.180	4.845
Diğer	17	12	5
Toplam	259.479	234.786	-24.693

2021 yılında yurt dışı satışlarımızın toplam satışlar içindeki payı %49,3 olmuştur. Tofaş'ın 2021 yılında yurtdışı satışlardan elde ettiği gelir 14.643.275 TL'dir.

	2020	2021
Yıllık İhracat Geliri (Milyon TL)	10.821	14.643

Yerel Liderlik

İç Pazar

Global ölçekte tedarik zincirinde yaşanan sorunlar sonucunda 2021 yılının ikinci yarısında Türkiye otomotiv pazarının küçülmesine rağmen şirketimiz 2021 yılında gerçekleştirdiği üretim ile sektörün %17'sini temsil ederken yurt içi satışlarda %97 yerli üretim payı ile lider olmuştur.

Müşteri beklentilerine uygun, geniş bir marka ve ürün portföyü ile iç pazarda altı markanın (Fiat, Fiat Professional, Alfa Romeo, Jeep®, Maserati, Ferrari) temsilciliğini yürütmektedir. Tofaş 2021 yılında 29,7 milyar TL satış geliri elde etmiş, %16,9'luk yurt içi pazar payı ile de otomotiv sektörü içerisindeki güçlü konumunu pekiştirmiştir.

Fiat Egea, 2021 yılında üst üste altıncı kez Türkiye'nin en çok satılan aracı olmuştur. Aynı zamanda tüm gövde seçenekleri ile de kendi segmentinde en çok tercih edilen otomobilleri ile Fiat markası, hafif araç pazarındaki payını artırarak liderliğini sürdürmüştür. Pazarın önemli bir bölümünü oluşturan minivan sınıfında ise Fiorino başarılı performansını sürdürürken Fiat Doblò "Yılın En Çok Tercih Edilen Hafif Ticari Aracı" olmuştur. Tofaş, Fiat markası ile 2021 yılında da Türkiye otomotiv pazarındaki liderliğini üst üste üçüncü kez sürdürmeyi başarmıştır.

Tofaş'ın pazarlama ve mobilite çözümlerinde faaliyetlerinden aldığı önemli aksiyonlar:

- 2021 yılının Temmuz ayında Tofaş'ta geliştirilerek Türkiye'deki Fiat kullanıcılarının hizmetine sunulan bağlanabilirlik teknolojisi "Fiat Yol Arkadaşım Connect" uygulamasına, 250 kaza riski yüksek nokta için "Kaza Kara Nokta Bildirimi" eklendi.
- 2020 yılında belirli modeller ile devreye alınan ve pandemi sürecindeki tam kapanmalarda da 7/24 hizmet veren "Fiat Online"ın kapsamı, 2021 yılının Mayıs ayında Fiat ürün gamındaki tüm binek otomobiller dâhil edilerek genişletildi.
- 2021 yılının Eylül ayında müşterilerine konforlu, güvenilir ve pratik çözümler sunmayı hedefleyerek, araç satın alma ve teslim süreçlerine kolaylaştıran "Jeep® Online" satış platformu devreye alındı.

Ekonomik Performans

Ar-Ge

1994 yılında kurulan Ar-Ge Merkezimiz ile üstün mühendislik tasarım özellikleri ve teknolojik yetkinliği ile ön planda olan binek ve ticari araçlar üreterek ülke ekonomisine destek olmayı hedeflemekteyiz. 2008 yılı itibarıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi olarak tescil edilen merkezimiz, 2021'de Türkiye'nin en iyi otomotiv ar-ge merkezi seçilmiştir. Hedefimiz, 500 ar-ge çalışanımız ile araç geliştirme alanında Avrupa ile rekabet edebilecek bir altyapı oluşturmaktır. Tofaş Ar-Ge Merkezi, ileri teknoloji ve geniş laboratuvar yelpazesi ile Stellantis'in en önemli ar-ge tesisleri arasında yer almaktadır.

Yerel ve küresel pazarda öncü olmak için ar-ge'nin önemini biliyoruz ve bu alanda yatırımlarımızı sürdürüyoruz. Ar-Ge Merkezimizin 2021 yılına kadar toplam tasarım ve test altyapısı yatırımları 58 milyon euroyu aşmıştır. Bu yatırımlar araç konsepti, stil, gövde, iç tasarım, süspansiyon, motor, emisyon, titreşim ve akustik alanlarını kapsamaktadır. Aynı zamanda Tofaş Ar-Ge Merkezi, 2019-2021 yılları arasında 10 milyon euroluk bir yatırımla fiziksel test ve kapasite yeteneklerini geliştirmiştir.

Tofaş olarak Turkishtime'in "Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri" genel sıralamasında en fazla ar-ge harcaması yapan ilk üç şirket arasında yer aldık.

Tüm bunların yanında çevresel yatırımları da önceliklendirmeye devam ediyoruz. Çevre ar-ge faaliyetlerimizin %21'ini emisyon azaltımına ayırdık. Tofaş olarak paydaşlarımızın seyahat deneyimlerini, ulaşım ve dağıtım operasyonlarını iyileştirmek için daha düşük emisyon düzeyine sahip veya alternatif yakıtlarla çalışan araçlar yaratmak için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Üniversitelerle iş birliğine, yerel mühendislik firmalarının bir araya gelmesine ve ortak tasarım oluşturulmasına yüksek öncelik veriyoruz. Üniversite ve sanayi iş birliği projelerini teknoloji geliştirme araştırmalarıyla eş zamanlı yürüten Tofaş Ar-Ge Merkezimiz, son 15 yılda 16 farklı üniversite ile 130'a yakın projede çalıştı. Bunun yanı sıra Tofaş olarak 2021 yılı içerisinde 39 yeni patent başvurusunda bulunduk.

Sürdürülebilir Tedarik

Tofaş olarak yalnızca işleyiş süreçlerimizin değil tüm tedarik zincirimizin oluşturduğu sürdürülebilirlik risklerini değerlendiriyoruz. Tedarik zincirinde oluşabilecek çevresel, sosyal ve ekonomik riskleri öngörmeyi, yönetmeyi, gözetmeyi amaçlıyoruz. Bu süreçlerde hedefimiz en verimli ve yenilikçi yöntemleri kullanarak önceden aksiyon planları geliştirmektir.

Tedarikçilerimize sürdürülebilirlik risklerini yönetme konusunda gelişim fırsatlarını değerlendirmeleri için finansal ve işleyiş konularında destek veriyoruz. Belirli kriterler kullanarak tedarikçilerimizin performansını değerlendiriyoruz.

Finansal Risk Yönetimi departmanımız tarafsız bir üçüncü kuruluş yardımıyla tedarik zincirimizde yer alan finansal riskleri tespit etmek için denetimler gerçekleştirmektedir. Aynı zamanda tedarik zincirimizdeki sosyal ve çevresel riskleri, verimli ve kapsamlı denetim incelemeleri aracılığıyla tespit ediyoruz. Ardından tedarikçilerimizin daha iyi performans göstermelerine yardımcı olmak için oluşturduğumuz gelişim planları, bu denetimler sonrasında devreye alınmaktadır.

2000/53/EC Direktifi uyarınca yan sanayi tarafından sağlanan tüm parçalar IMDS Sistemi kullanılarak kurşun, cıva, kadmiyum ve +6 değerlik krom varlığı açısından kontrol edilmektedir. Buna ek olarak, Tofaş'ta kullanılan malzemeler GADSL (Global Automotive Delarable Substance List) standardına uyumludur ve yasaklı kimyasallar içermemektedir.

Tedarikçi seçiminde dikkate alınan konulardan biri de tedarikçilerin çevresel performansının değerlendirilmesidir. Satın alınacak mal veya hizmetin performans ve maliyet değerlendirmesinin yanında çevresel değerlendirme faktörü de göz önüne alınır.

Direkt malzemeleri tedarikçilerinin %90'ı ISO 14001 sertifikasına sahip olup henüz belge almamış tedarikçilerimiz için takvim oluşturularak mevcut durumları takip ediyoruz. Aynı zamanda tedarikçilerimizin WCM çevre denetimleri de başlatılmıştır.

Bu sene iş birliğine gidilen 7 yeni tedarikçimizde de çevresel kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Bununla birlikte çevresel kriterlere göre değerlendirilen toplam tedarikçi sayımız 16'ya ulaşmıştır.

Dış Ticaret Ekibimizin yaptığı çalışma ile Tofaş içerisindeki çeşitli birimlerin malzeme gönderimi organizasyonlarında seçili sevkiyatlarda ekspres uçaklık yükleri, aynı lokasyona gidecek, hâlihazırda organize edilmiş, farklı yüklerimizi taşıyan kara nakliye araçları ile gönderdik. Bu sayede %20 emisyon kazancı sağladık.

İş Etiği

İş etiğine bağlılık, Tofaş'ın şirket kültürünün temellerini oluşturmaktadır. Tüm operasyon aşamalarında da bunun yansıması görülmektedir. Bu doğrultuda tüm çalışanlarımızın temel görev ve sorumluluklarından biri de yüksek etik ilkeleri çerçevesinde iş hayatlarını sürdürmeleridir. Tofaş Etik İlkeleri ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası tüm çalışanlarımızın, bayilerimizin, tedarikçilerimizin, ortaklarımızın ve paydaşlarımızın erişimine açıktır ve bu yönetmeliklere uyulması beklenir.

Tofaş Etik Kurulu, Tofaş Etik Kuralları'nın uygulanmasından ve uyum sürecinin gözetiminden sorumludur. Bu zamana kadar Tofaş'ta herhangi bir yolsuzluk vakası yaşanmamıştır. Buna ek olarak rekabet karşıtı haller ve tekelleşme konularında da hassasiyetini sürdüren şirketimiz, bu konularda herhangi bir uygunsuzluk ile karşılaşmamış ve tarafımıza herhangi bir dava açılmamıştır.

Faaliyetlerimizi adil, dürüst, yasal ve etik bir şekilde yürütmek önem verdiğimiz ilkelerimizin arasında olup rüşvet ve yolsuzluğa karşı "sıfır tolerans" politikamız devam etmektedir. Oluşturduğumuz tüm politika ve prosedürlerde yasal kısıtlamalara, etik ve mesleki standartlara ve evrensel kurallara tam uymayı amaçlıyoruz. Rüşvet ve yolsuzluk endişelerinin hiç bulunmadığı bir ortam yaratmayı amaçlıyoruz. Bu endişelerin tespiti halinde gerekli önem verilerek

bu endişelerin azaltılmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Bu bağlamda kurum içi toplu eğitimler, rutin etik kural bilgilendirmeleri ve çevrimiçi eğitimlerle etik uyum çalışmalarını desteklenmektedir.

Ana hissedarlarımızdan Koç Holding'in imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin (UNGC) 10. ilkesi olan yolsuzlukla mücadele ilkesini iş etiği ve yolsuzlukla mücadele stratejimizin önemli bir parçası olarak görüyoruz.

Operasyonumuzun herhangi bir sürecinde veya ticari ilişkilerimizde dil, ırk, cinsiyet, siyasi görüş, felsefi inanç, din, mezhep ya da diğer faktörlere dayalı herhangi bir ayırım yapılması söz konusu değildir. İşin risk boyutu, çalışanın güvenliği, yasal gereklilikler gibi sebepler zorunlu kılmadığı müddetçe iş sözleşmesinin yapılmasında, şartların oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde, cinsiyet veya hamilelik nedeniyle, işin niteliğine ilişkin sebepler dışında, doğrudan veya dolaylı olarak farklı işlemler yapılmaz. Eşit veya daha büyük değerdeki işler için cinsiyet nedeniyle azaltılmış ücret belirlenmez. Çalışanları işe alma, atama ve terfi etmede dil, din, cinsiyet, ırk ve diğer faktörlerde ayırım yapılmadan, objektif performans gözetilir. Çocuk işçi çalıştırılmamakta olup, hiçbir süreçte herhangi bir zorlama veya zorla çalıştırma uygulaması bulunmamaktadır.

Çevresel Performans

İklim Değişikliği ve Çevresel Etki

World Class Manufacturing (WCM) ve ISO 14001 Standardı doğrultusunda faaliyetlerimizi sürdürerek yüksek miktarda mali kaynak gerektiren çevresel risk yönetiminde, önleyici ve proaktif bir yaklaşım benimsiyoruz. WCM metodolojisi ile üretim sistemimizi geliştirerek çevre mevzuatının gerekliliklerinin ötesinde önlemler alıyoruz; riskleri en aza indiriyoruz ve kirliliği azaltarak ortadan kaldırıyoruz. Tofaş olarak potansiyel riskleri kontrol altında tutuyoruz ve muhtemel hasarların mali etkilerinin oldukça düşük olacağından emin bir şekilde hareket ediyoruz.

1998 yılında otomotiv sektöründe ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi belgesini alan ilk fabrika olarak, Çevre ve Enerji Politikası çerçevesinde, köklü ve sürdürülebilir bir Çevre Yönetim Sistemine sahip olarak çevreye verilen zararın azaltılmasını ve mümkün olduğu durumlarda ortadan kaldırılmasını amaçlamaktayız. Bu alandaki standartlara edilen riayet sayesinde, çevre performansı artırılmakta ve ilgili düzenlemelere uyum sağlayarak üretimde sürdürülebilirlik sağlanmaktadır.

Faaliyetlerimizi minimum çevresel etki yaklaşımı ile gerçekleştiriyoruz ve doğal kaynakların korunmasını en temel sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz. Çevresel boyuttaki bütüncül yaklaşımımız kapsamında, faaliyetlerimiz sonucunda ortaya çıkan doğrudan çevresel etkinin yanı sıra değer zincirimizin tamamında ortaya çıkan dolaylı çevresel etkilerin de kontrol altına alınarak sürekli azaltılmasını taahhüt ediyoruz.

Tofaş'taki çevresel konuları Çevresel Sistemler Yöneticiliğinin de dâhil olduğu Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Komitesi sorumluluğu altında Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır.

Çevresel performansımızı iyileştirmek için özellikle yönetim altyapımızı geliştirmenin önemli ve etkili olduğunu düşünüyoruz. Bu sebeple, çevresel risklerle ilişkili ekonomik maliyetleri hesaplayarak karar verme süreçlerimizi hızlandırıyor ve risk yönetimi çerçevesinde riskin yönetimi ve azaltılması için maddi kaynak ayırıyoruz. Bu alandaki performansın geleceğe taşınabilmesi için tüm paydaşlarımız ve çalışanlarımız arasında çevresel sorunlara verilen önemin ve çevre bilincinin teşvikler vasıtasıyla geliştirilmesine yüksek değer veriyoruz.

Tofaş olarak lojistik faaliyetlerimizin de çevresel etkilerini en aza indirmeye çalışmaktayız. Lojistik operasyonların sürdürülebilirliği kapsamında enerji kullanımı, sera gazı emisyonları ve koruyucu ambalaj kullanımı gibi alanlara önem veriyoruz. Bu bağlamda, hizmet sağlayıcıların seçiminde; enerji verimliliği yönetim sistemi, karbon ayak izi doğrulama sertifikası ve emisyon ölçümleri gibi faktörleri dikkate almaktayız. Ayrıca, alternatif deniz veya demiryolu teslimat yöntemler tasarlamakta ve mevcut çevresel kriterleri karşılayan düşük emisyonlu araçlar kullanılmaktadır. Her yolculukta kat edilen mesafeyi kısaltmak için prosedürler uygulamaktayız.

Tofaş, faaliyetlerini ulusal çevre yasalarına ve düzenlemelerine uyumlu bir şekilde devam ettirmekte olup bu konuda 2021 yılında hem yasal otoriteler hem de paydaşları tarafından yapılan çevre denetimlerinde "sıfır uygunsuzluk" tespit edilmiştir. Küresel boyuttaki ISO 14001 belgelendirmesini aldığımız 1998 yılından bu yana herhangi bir uygunsuzluk vakası yaşanmamıştır.

Tofaş olarak çevre ve enerji ile ilgili tüm yasal ve diğer şartlara tam uyum kapsamında gerek yasal otoriteler ve gerekse ana hissedarlarımız olan Koç Holding ve Stellantis tarafından her yıl denetimler düzenlenmektedir. Bugüne kadar yapılan denetimlerde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmemiş ve bugüne kadar Tofaş'a verilmiş herhangi bir çevresel içerikli cezai yaptırım bulunmamıştır.

Tofaş olarak, bütüncül bir yaklaşımla iklim değişikliğini üç farklı yönüyle ele almaktayız: emisyon sınırlamaları gibi yasal düzenlemelerin yer aldığı bir boyut, hava şartlarındaki ani değişiklikler gibi konuları içeren fiziksel ve operasyonel bir boyut ve son olarak da karbon ticaretini kapsayan finansal bir boyut. Kurumsal risk yönetimi çerçevesinde, tüm bu boyutlarda meydana gelebilecek türlü tehdide karşı hızlı aksiyonlar geliştirilmekte ve çevre dostu teknikler sürdürülebilir çözümler sunmaktayız.

Çevre politika ve prosedürlerinin uygulanmasında ve birimlerin içerisinde benimsenmesinin sağlanmasında, departman çevre ve enerji rehberleri görev almaktadır. Tüm çevre ve enerji rehberleri aylık Çevre ve Enerji Kurulu toplantılarına katılarak politikaların departman içerisinde yayılımını ve ilgili eğitim faaliyetlerini düzenlemektedir.

Tofaş olarak, çalışanları ve iş ortakları arasında çevre sorunlarının desteklenmesine ve çevre bilincinin artırılmasına büyük önem vermekteyiz. Tofaş Akademi bünyesinde, çevre bilincini artırma hedefiyle eğitim modülleri geliştirildik. 2021 yılında, 6.128 çalışana 74.512 saat çevresel eğitim vermek için dijital platformlar kullandık.

“Geleceğe Nefes Olalım” kampanyası ile doğaya olan etkimizi azaltabilmek için 2022 yılında ajanda talep etmeyerek doğaya karşı sorumlu davranan 1007 çalışma arkadaşımız adına Tema’ya fidan bağışında bulunduk.

Çevresel boyutta politika oluşturulması ve çevresel etkilerin azaltılması için sivil toplum kuruluşları, dernekler ve yasal merciler ile iş birlikleri oluşturmaktayız. OSD üyeliği ve TÜSİAD çalışma grubu üyelikleri ile yaptığımız çalışmaların yanı sıra üniversite iş birlikleri, dernekler ve odalar ile ortaklıklar vasıtasıyla değer zincirine katkı sağlamayı amaçlıyoruz.

Su Yönetimi

Küresel ısınma sonucunda etkilerini artık daha fazla hissettiğimiz iklim değişikliği, alışkın olmadığımız hava olaylarının görülme sıklığını artırmaktadır. Bu süreç, su kaynaklarını da ciddi derecede etkilemektedir. Tofaş olarak kaynaklarımız konusunda bilinçli bir bakış açısıyla su kullanımımızı ve su ayak izimizi azaltmaya odaklanıyoruz. Su ve atık su sistemlerimizi verimli bir şekilde yöneterek, kullandığımız su miktarını azaltmak için her türlü çabayı gösteriyoruz.

Su kullanım miktarımızı sürekli iyileştirmeye yönelik devreye aldığımız çeşitli uygulamalarla çözümler üzerinde çalışıyoruz. Düzenli analiz çalışmaları yaparak kullandığımız su kaynaklarının sürekliliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefliyoruz.

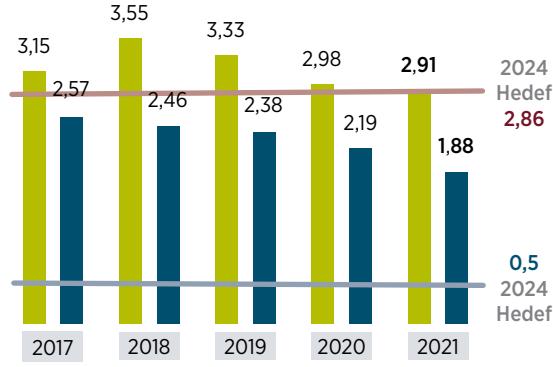
Su ile alakalı tüm stratejiler Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından belirlenmekte ve izlenmekteyiz. Aynı zamanda Sürdürülebilirlik Çalışma Grubumuz, sürdürülebilirlik yönetimine ilişkin stratejik karar alma süreçlerinden sorumlu olup doğrudan Sürdürülebilirlik Komitesi’ne rapor vermektedir. Bu komiteye de CEO liderlik etmektedir.

Çevre sağlığı ve güvenliği yöneticisi, Sürdürülebilirlik Komitesi üyesi olmakla birlikte Sürdürülebilirlik Çalışma Grubunun da lideri olarak görev almaktadır. Operasyonel düzeyde riskler ve fırsatlar da dâhil olmak üzere su ile alakalı tüm konuları yönetir. Çevre sağlığı ve güvenliği yöneticisi aynı zamanda su tüketimi ve atık su arıtması gibi konuları da yakından takip etmekte ve en iyi şekilde yönetilmesini sağlamaktadır.

Üretim süreçlerimizin tamamında islah edilen yer altı suyu kaynaklarından faydalanıyoruz. 2020’de 788.444 m³ olan su kullanımımız 2021’de 776.732 m³e düştü.

Çevresel Performans

TAZE SU TÜKETİMİ (M³/ARAÇ)

■ Taze Su Tüketimi ■ Atık Su

Su yönetimi yaklaşımımız, verimli su kullanımı ilkemiz doğrultusunda şekillenmektedir.

Biyoçeşitlilik üzerindeki potansiyel olumsuz etkileri nedeniyle atık su yönetimi, su yönetimi anlayışımızın kritik bir parçası konumundadır. Yürüttüğümüz faaliyetlerimiz sonucunda oluşan atık sular modern arıtma tesislerimizde maksimum düzeyde geri dönüşüme kazandırılmaktadır. Atık sularımızı deşarj izinlerinde belirtilen sınır değerlerin altında yüklerle alıcı ortamlara deşarj ediyoruz.

2020 yılında 2,98 m³ olan her bir aracın kullandığı tatlı su miktarı 2021 yılında 2,91 m³'e indirilmiştir. Gerçekleştirdiğimiz geri dönüşüm çalışmaları ile 2024 yılına kadar bu seviyenin 2,86 m³'e kadar düşürülmesi hedeflenmektedir.

Su kaynaklarını sorumlu kullanma ilkemiz doğrultusunda çekilen taze suyun çeşitli işlemlerde yeniden kullanılmasını sağlıyoruz. Endüstriyel bir sürecin sonucunda oluşan atık suyu başka bir süreçte ihtiyaçlarımızı karşılamak üzere kullanmaya devam ediyoruz.

Bu çalışmalar kapsamında Tofaş olarak, tesis içi sirkülasyon sistemi sayesinde 2021 yılında 60 milyon m³ suyun yeniden kullanımını sağladık.

Türkiye'nin de taraf olduğu Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin kanunlaşmasının yanında sık sık yaptığımız kontroller ile de olası tehlikeleri tespit edip gerekli önlemleri alıyoruz. Bu kapsamda biyolojik etkilerimizi sürekli takip etmekteyiz. Faaliyetlerimiz çevresindeki doğal alanlar ve yaşam üzerinde zararlı bir etki yaratmamak için çevresel etki değerlendirme çalışmalarına önem veriyoruz. Atık suyun biyoçeşitliliği olumsuz etkileme potansiyeline sahip olması nedeniyle atık su arıtımı sorumlu su yönetimimizin önemli bir bileşenidir.

Su ve tedarik zinciri

Tofaş olarak doğrudan malzeme tedarikçilerimizi tatlı su kaynakları, su tüketimi, atık su miktarları, tahliye noktaları, atık su yönetim sistemleri ve lokasyonları kapsamında eylem planı açısından yakından takip ediyoruz.

Tatlı su, tedarikçilerimizin süreçleri için oldukça kritik bir gerekliliktir. Dolaylı olarak herhangi bir su stresinden bizler de tüm süreçlerimizde etkilenmekteyiz. Kaynak mevcudiyeti hem fiziksel hem de düzenleyici koşullarla alakalıdır. Bu kapsamda tedarikçilerimize su tüketimleri, su kaynakları, su arıtma süreçleri ve atık su kaliteleri hakkında anket gönderiyoruz.

Tedarikçilerimizden topladığımız veriler doğrultusunda, olası mevzuat değişiklikleri ve süreç sürekliliği durumunda risk değerlendirmelerini gösteren bir risk profili ve risk matrisi oluşturduk. Değerlendirme sonucunda herhangi bir risk gözlenmemiştir, yakından takip faaliyetlerimiz sürekli olarak sürdürmekteyiz. Ayrıca veriler aracılığıyla su ile alakalı konuları içeren bir ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) matrisi doğrultusunda çevresel etki değerlendirmesi de yapmaktayız. Bu matris ile su kaynakları da dâhil olmak üzere çevresel boyutların doğru kullanımı ve böylece tedarikçilerin çevresel etkilerinin azaltılması için bir geliştirme programı tasarlıyoruz.

Paydaşlarla İlgili Su Riski Değerlendirmesi

	Uygunluk & Kapsam	Açıklama
Müşteriler	İlgili değil, dâhil	Üretim süreçlerini sürdürülebilir hale getirmek konusunda müşteri taleplerini dikkate almaktayız. Bu kapsamda Tofaş olarak, Sürdürülebilirlik Raporlarında su konusunu öncelikli bir konu olarak rapor ediyoruz.
Çalışanlar	İlgili, her zaman dâhil	Risk değerlendirmelerinde çalışanların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaktayız. Çalışanlarımızın kullanması için yeterli içme suyu sağlanmasının yanında, su tasarrufu eğitimi de sağlamaktayız.
Yatırımcılar	İlgili, her zaman dâhil	Borsa İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, suyla ilgili konuların değerlendirme kriterlerine dâhil edildiği bir Sürdürülebilirlik Endeksi başlattı. Su ile ilgili konular, Tofaş'ın Sürdürülebilirlik Raporu'nda tüm paydaşlara bildirilen öncelikli konulardan biridir.
Yerel topluluklar	İlgili, her zaman dâhil	Yerel toplulukların gelişimine aktif olarak katkıda bulunuyoruz ve çevreye olan herhangi bir olumsuz etkimizi en aza indirmeye çalışıyoruz. Su sıkıntısı çeken bölgelerde bulunan tesislerde, su çekilmesini en aza indirmek ve tahliye edilen su kalitesini iyileştirmek için çalışmalar yapmaktayız. Bu alanlarda, yerel topluluklar üzerinde olumlu etkisi olan projeler ve girişimler yürütmek için yerel yetkililer ve tedarikçilerle iş birliği yapıyoruz.
STK'lar	İlgili, her zaman dâhil	STK'lar hem itibar hem de kıyaslama amacıyla Tofaş'ın risk değerlendirmesine dâhil etmekteyiz. Ayrıca onların önerilerini dinliyor ve STK'larla iş birliğini destekliyoruz.
Havza/havza seviyesindeki diğer su kullanıcıları	İlgili, her zaman dâhil	DOSAB Sanayi Bölgesi, aynı havzada yer altı suyu çekme kuyuları ve arıtma tesisine sahiptir.
Düzenleyiciler	İlgili, her zaman dâhil	Su tedarikçileri üzerindeki baskıların devam etmesi beklenirken, hükümet yetkilileri, üreticileri suyu yeniden kullanmaya ve toplam su kullanımlarını azaltmaya teşvik etmenin bir yolu olarak, faaliyetlerinde sıfır sızı tahliyesi sağlamalarını şart koşuyor.
Nehir havzası yönetim yetkilileri	İlgili, her zaman dâhil	Devlet yetkilileri, gelecekte Nilüfer Nehri'ne sıfır atık tahliyesinin yanı sıra arıtılmış su çıkış limitlerini azaltmak için bir havza planı hazırlıyor.
Yerel düzeyde yasal özel ilgi grupları	İlgili, her zaman dâhil	OSD ve TÜSİAD çalışma gruplarına üyeyiz. Tofaş olarak ayrıca Koç Holding'in su yönetimi ve risk değerlendirmesi çalışma grubu lideriyiz.
Tedarikçiler	İlgili, her zaman dâhil	Tedarikçilerdeki su kıtlığı Tofaş üretimini doğrudan etkileyecektir. Tofaş olarak, su yönetimini iyileştirmek için tedarikçilerde WCM denetimleri yapmaktayız
Yerel düzeyde su hizmetleri	İlgili, her zaman dâhil	DOSAB Sanayi Bölgesi, su tesisleri için hizmet vermektedir. Gelecek dönemdeki herhangi bir düzenlemede, DOSAB hizmetlerini de kullanabileceğimiz bir alternatif olarak değerlendiriyoruz.
Üniversite	İlgili, her zaman dâhil	Uludağ Üniversitesi Çevre Mühendisliği bölümü ile su yönetimi ve atık su kalitesi konusunda iş birliği yapıyoruz.

Çevresel Performans

Enerji ve Emisyon

Tofaş olarak, 2010 yılından itibaren ISO 14064-1 Sera Gazı Yönetimi Sistemi kapsamında yıllık sera gazı raporlarının doğrulanmasını gerçekleştirmekteyiz. Ayrıca, 2013 yılında ISO 50001 Enerji Yönetimi Sistemi devreye aldık ve faaliyetlere en etkin şekilde devam ettik.

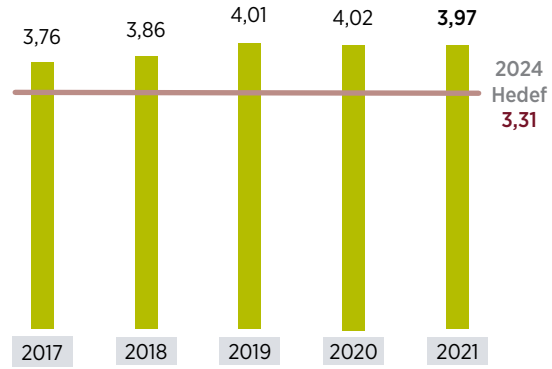
İklim değişikliği ile mücadele kapsamında, Stellantis ve tedarik zincirimizdeki paydaşlarımızla da iş birliği yapıyoruz. En hızlı etki yaratabileceğimiz alanlardan olan üretim süreçlerimizde gerçekleştireceğimiz uygulamalarda çeşitli iyileştirmeler sağladık. Ürünlerimizim enerji ve emisyon yoğunluğunu her yıl daha da azaltarak iklim değişikliğiyle mücadelede sorumluluklarımızı yerine geliştirmek için çalışıyoruz.

Kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerimiz doğrultusunda enerji verimliliğimizi ve emisyon performansımızı takip ederek iyileştiriyoruz. Enerji verimliliği ve emisyon kontrolü ile ilgili konuları ele alan Enerji Rehberleri Kurulu Çalışma Grubu ve Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından yapılan çalışmalar hakkında CEO'ya bilgi verilmektedir. Faaliyetlerimiz sonucunda emisyon değerlerimizi devlet kurumları tarafından belirlenen üst sınırların altında tutmaktayız.

2021 yılında, yenilenebilir olmayan (elektrik ve doğalgaz) kaynaklar kapsamındaki toplam enerji tüketimimiz 906.678 GJ'dir.

Yenilenebilir Olmayan Kaynaklar	Elektrik Tüketimi	387.859 GJ
	Doğalgaz Tüketimi	497.066 GJ
Yenilenebilir Kaynaklar	Güneş Enerjisi (Solarwall)	2.180 GJ
Toplam Enerji Tüketimi		887.105 GJ

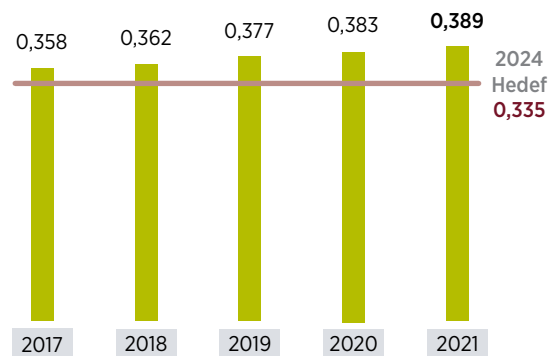
ENERJİ TÜKETİMİ (GJ/ARAÇ)

Tofaş olarak, emisyonları azaltma hedefimiz doğrultusunda sabit enerji tüketimini en aza indirmeye yönelik çalışmalar sonucunda, 2020 yılında 4,02 GJ/araç olan araç başına enerji tüketimi, 2021 yılında hedef değerini de aşağısında gerçekleştirilerek 3,97 GJ oldu. Enerji tüketim yoğunluğu seviyemizi her yıl azaltmak üzere çalışıyoruz. 2024 yılı için araç başına 3,31 GJ/araç enerji tüketim hedefi belirledik.

2021 yılında, Tofaş tarafından uygulanan World Class Manufacturing-Energy metodolojisi kapsamında enerji tüketimi ve CO₂ emisyonlarının azaltılmasını hedefleyen faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler kapsamında, 384 enerji verimlilik projesi hayata geçirilmiştir. Bu projeler sayesinde, 2020'ye kıyasla toplam 77.974 GJ enerji tasarrufu ve buna bağlı olarak 5.148 ton CO₂ azaltımı sağlanmıştır.

GHG YOĞUNLUK EMİSYON TRENDİ (TON CO₂(eq) /ARAÇ)

Toplam emisyon azaltımı bir önceki yıla göre %72 daha fazla olsa da, üretim adetlerindeki düşüş sebebi ile araç başı emisyon değerine bu iyileşme yansımamıştır.

Tofaş olarak araç başına olan enerji tüketimine yönelik azaltma hedeflerimize ek olarak sera gazı emisyonlarının azaltımını da dikkate alıyoruz. Bu çerçevede, 2024 yılına kadar 0,389 ton CO₂/araç olan üretim kaynaklı GHG yoğunluk emisyon trendini 0,335 seviyesine düşürerek %14 seviyesinde bir azaltma sağlamayı hedefliyoruz.

Tofaş'ın 2021 yılı içerisindeki faaliyetlerinden kaynaklı doğrudan sera gazı (Kapsam 1) emisyonlarının değeri 55.191 ton CO₂e ve dolaylı sera gazı (Kapsam 2) emisyonlarının değeri 47.726 ton CO₂e şeklindedir. İlgili emisyon hesapları, ISO 14064-1:2006 standardına uygun şekilde hesapladık ve operasyonel kontroller sağlanmıştır. 2011 yılı temel alınarak hesaplanan emisyon değerlerimiz için 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories referans alınmıştır.

VOC HAVA EMİSYONLARI (GRAM/M²)

Operasyonel kontrollerin iyileştirilmesi sonucunda son 5 yılda VOC (Volatile Organic Compounds - Uçucu Organik Bileşikler) emisyonlarında %15 düzeyinde azalma gerçekleştirdik. Çözücü içermeyen temizlik ürünlerinin kullanılması, "onebell" boya teknolojisine geçilmesi, su bazlı elektrostatik boya uygulamaları ve nitrotherm projesi ile VOC emisyonlarında Avrupa Birliği limitlerinin çok altında değerlere ulaştık. "Onebell" boya püskürtme tabancasına kıyasla üstün transfer verimliliği, püskürtme deseni tutarlılığı ve düşük basınçlı hava tüketimi sağlayan bir uygulama teknolojisi. Bu çalışmaların sonucunda 2021 yılı için VOC hava emisyonlarımızı, 29,4 gram/m² seviyelerine kadar düşürdük. Tofaş olarak ileriye dönük azaltım çalışmalarına devam etmekte ve bu doğrultuda 2024 yılında VOC emisyonlarını 25,9 gram/m² düzeyine kadar getirmeyi hedeflemekteyiz.

Tofaş'ın faaliyetlerinden kaynaklanan ve ozon tabakasına zarar veren (CFC-11 eşdeğerli) madde salınımı yalnızca 24 kg seviyesindedir ve 2024 yılına kadar bu değerin sıfırlanması hedeflenmektedir.

Düşük karbon bir ekonomi modeline geçiş çalışmalarımız arasında enerji verimliliğini artırmaya yönelik girişimlerimiz ile öne çıkmaktayız. Hayata geçirilen bu projelerimiz ile, enerji kullanımını ve sera gazı emisyonlarını önemli ölçüde azaltmaktayız.

• Solarwall Teknolojisi ile Proses Havası Isıtma

Tofaş Boya Üretim Müdürlüğü tarafından geliştirilen Solarwall Teknolojisi ile Proses Havası Isıtma Projesi, güneş enerjisi ile ısıtılan havanın doğrudan üretim süreçlerinde kullanılması fikrine dayanmaktadır. Otomotiv sektöründe yenilenebilir enerji alanında öncü ve önemli bir girişim olan bu projemiz, güneşten toplanan sıcak havanın kullanılmasına dayanmaktadır ve yıllık %35 oranında enerji tasarrufu sağlamaktadır. Ayrıca, 2.181 GJ/yıl doğalgaz karşılığında güneş enerjisinden sıcak hava üretilirken 122 ton/yıl sera gazı eşdeğeri azaltımı sağlamaktayız.

• Akıllı Enerji Yönetim Sistemi

Tofaş'ın boya üretim tesislerinde, Akıllı Enerji Yönetim Sistemi ve dâhili kaynaklarla oluşturulan algoritmalar, planlı ve öngörülemez üretim duruşlarında sistemin set değerlerini otomatik olarak düşürerek enerji tüketen makinelerin bekleme moduna geçmesini sağlıyor. Bu sistem, sahadan aldığı verilerle üretimin ne zaman bittiğini belirleyebiliyor ve en az enerji ile üretim yaptığı hatları otomatik olarak kapatabiliyor. Tofaş olarak, bu proje sonucunda yılda 1.735.776 kWh enerji ve 147.600 sm³ doğalgaz tasarrufu sağlayarak 1.060 ton CO₂'nin çevreye salınımını engelledik. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2021 yılında düzenlediği "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması" birincilik ödülü, Boyahane Akıllı Enerji Yönetim Sistemi'ne verilmiştir.

Tofaş olarak, 2013 yılından bu yana ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemini kullanmaktayız. Bu yönetim sisteminin 2021 yılında gerçekleştirilen bağımsız denetimlerinde "sıfır uygunsuzluk" tespit edilmiştir.

Çevresel Performans

Sürdürülebilir Malzeme

Tofaş olarak tüm üretim süreçlerimizde sürdürülebilir üretim anlayışına sahibiz. Bu doğrultuda, doğal kaynakların kullanım verimliliğine önem veriyoruz. Faaliyetlerimizi reddetme, azaltma, yeniden kullanma, geri dönüştürme ve geri kazanma geliştirmeleri kapsamında ele alıyoruz.

Ürün ve hizmetlerimizin yarattığı olumlu veya olumsuz etkileri her zaman en iyi şekilde yönetmeyi hedefliyoruz. Bu nedenle ürün ve hizmetlerimizi tam bir yaşam döngüsü bakış açısıyla değerlendiriyoruz.

Uluslararası değerlendirme kuruluşu Refinitiv tarafından 2021 yılında Borsa İstanbul'da kapsamlı değerlendirmeler yapılmıştır. Tofaş, bu değerlendirmeler sonucunda sürdürülebilir üretim stratejisiyle BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne girmeye hak kazanan 50 Türk şirketi arasında yer almaya devam etmiştir. Bunun yanında Tofaş, Carbon Disclosure Project'in (CDP) 2021 yılında su ve iklim değişikliği ile ilgili sorularını da yanıtlamıştır.

Bu alanlardaki faaliyetlerimizin sonuçlarını kurumsal web sitemizde ve yıllık sürdürülebilirlik raporlarında şeffaf bir şekilde yayınlıyoruz. Çevre ve sürdürülebilirlik konusundaki hedeflerimizi de tüm paydaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

2000/53/EC sayılı Avrupa Direktifi tarafından belirlenen hedefler %85 geri dönüşüm ve %95 geri kazanımdır. Tofaş olarak bu hedeflere uyumlu çalışmaya özen göstermekteyiz. Bu doğrultuda ömrünü tamamlamış araçlarımızın en az %95'ini enerji üretimi de dâhil olmak üzere geri kazandırmaktayız.

Araçlarımızın üretimi ve kullanımının çevreye olan etkisinin en aza indirilmesinin yanı sıra süreçlerimizi daha sürdürülebilir ve araçlarımızı daha çevreci hale getirmek için sürekli programlar geliştiriyoruz.

Tofaş olarak araçlarımızda geri dönüştürülebilir ve çevre dostu malzemelerin kullanımını artırmak için hedefler belirliyoruz. Bu süreçte ömürlerini doldurmuş olan malzemelerin kurtarılabilir bileşenlerini geri dönüştürüyoruz. Geri kalan malzemeleri ise ulusal ve uluslararası yönetmeliklere uygun bir şekilde elden çıkarılmasını sağlıyoruz.

Araçlarda kullanılan geri dönüştürülmüş malzeme ve çevre dostu malzeme oranını artırmak için Tofaş Ar-Ge ekibinin öncülüğünde gerçekleştirilen çalışmalardan birkaçı şöyledir:

- Ocean Fabric - Denizdeki pet şişe atıklarından üretilen kumaş ile koltuk kılıfı üretilmesi,
- Endüstriyel PET şişenin geri dönüştürülmesi ve yenilikçi geri dönüşümlü malzemeden parça üretilmesi,
- Multicycle - Plastik hammaddenin orijinal özelliklerde geri kazanılması için geliştirilmiş bir yöntem ile sonsuz defa aynı hammaddenin kullanılabilmesine olanak sağlaması,
- Araç parçalarında bio-bazlı polimer kullanılması.

Sosyal Performans

Çeşitlilik ve Kapsayıcılık

Tofaş olarak tüm çalışanlarımıza dürüst ve adil bir şekilde davranmaya özen gösteriyoruz. Bu kapsamda ayrımcılıktan uzak, insan onuruna saygılı, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı yaratıp bu ortamın her daim sürekliliğini sağlamayı amaçlıyoruz. 2017 yılında imza attığımız Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'nin (WEPS) yanı sıra Tofaş Etik İlkeleri doğrultusunda cinsiyet, yaş, etnik köken, dini inanç, yaşam ve ifade biçimleri, zihinsel ve fiziksel tüm farklılıkları bir zenginlik olarak görüyoruz. Bu zenginliklerimizi değer yaratmak için kullanmayı amaçlıyoruz. Bu bakış açımızı tüm insan kaynakları süreç ve politikalarımıza yansıtıyoruz.

İNSAN HAKLARI

Şirketimizin ana hissedarı Koç Holding'in de imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uygun hareket ediyoruz. Tofaş Etik Kurulumuz, Yönetim Kurulu'na da bağlı olarak insan hakları konularını gözetir. Aynı zamanda Tofaş olarak bayi ve tedarikçilerimizin de bu ilkelere uymasını önemsiyoruz.

İnsan hakları stratejimizin en önemli unsurlarından biri olarak çeşitliliği görüyoruz. Dolayısıyla işe alım ve diğer insan kaynakları süreçlerimizde çalışanlarımızı bilgi, beceri ve yeteneklerine göre değerlendiriyoruz. İç süreçlerimizin tamamını yaş, cinsiyet, inanç veya etnik köken temelli ayrımcılıktan kesinlikle uzak şekilde yönetiyoruz. "Eşit işe eşit ücret" ilkesine bağlı bir ücret politikası izlerken tüm çalışanlarımıza aynı değerde bir işi yapmaları için eşit şans veririz.

Tofaş, 2021 yılında sosyal ve ekonomik alandaki yasalara ve/veya düzenlemelere uyulmaması kaynaklı herhangi bir para cezasına maruz kalmamıştır.

Tofaş olarak çocuk işçi çalıştırmaya, zorla veya zorunlu çalıştırmaya, çalışan hakları ihlallerine ve ayrımcılığa asla müsamaha göstermiyoruz. Aynı zamanda bir işveren olarak bu durumda tedarik zincirinde de karşılaşmamak için gerekli hassasiyeti gösteriyoruz ve çalışmalarımıza bu doğrultuda devam ediyoruz. Tüm bayi ve iş ortaklarımızın, insan haklarına saygı standartlarımıza uygun hareket etmesini temel bir ilke olarak benimsiyoruz.

Çalışanlarımızın sendika haklarının korunmasının oldukça önemli olduğunu düşünüyoruz ve çalışanlarımızın ilgili haklarını kullanmalarını destekliyoruz. Bu kapsamda çalışanlarımızın iş yönetimi ile etkileşimlerinde sağlam bir çerçevede temsil edilmelerine değer veriyoruz. Çalışanlarımızın toplu pazarlık ve örgütlenme haklarının özgürce kullanılması için gerekli ortamı yaratıyoruz ve aynı özeni tedarikçi ve iş ortaklarımızın da göstermelerini bekliyoruz.

Günümüzde değişen rekabet koşullarına hızlı uyum sağlamanın birinci şartı insan kaynağına yatırım yapmaktır. Şirketin insan kaynakları stratejisi bu doğrultuda kurulmuştur.

Tofaş olarak bu süreçteki amacımız, güvenli ve sağlıklı, sosyal yaşama değer katan, karşılıklı saygı ve güvene dayalı ilişkiler çerçevesinde bir ortam yaratmaktır. Üst yönetim pozisyonundaki çalışanlarımızın %89'u yerel halktandır. 2021 yılında kadın işgücü yüzdemiz %9'dan %10'a yükselmiştir. Bu yüzdenin daha da yükseltilmesini hedeflemekteyiz.

Sosyal Performans

Çalışan Demografisi	2017	2018	2019	2020	2021
Toplam İşgücü (Kişi sayısı)	10.156	8.526	7.421	7.401	6.410
Doğrudan İstihdam	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Kadın	872	800	694	668	645
Erkek	8.349	6.894	6.026	6.208	5.765
Yaş Grubuna Göre Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.875	6.410
18-30	4.421	2.984	2.215	2.252	1.804
31-40	3.225	3.304	3.228	3.346	3.323
41-50	1.490	1.307	1.167	1.083	1.112
51-60	85	98	110	194	170
Kategori Bazında Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Saha Çalışanı	7.511	6.009	5.171	5.394	4.946
Kadın	509	421	339	325	311
Erkek	7.002	5.588	4.832	5.069	4.635
Ofis Çalışanı	1.710	1.685	1.549	1.482	1.464
Kadın	363	379	355	343	334
Erkek	1.347	1.306	1.194	1.139	1.130

	2017	2018	2019	2020	2021
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)	536	245	5	497	384
Cinsiyet Bazında	536	245	5	497	384
Kadın (2021'de %8)	74	76	1	12	31
Erkek (2021'de %92)	462	169	4	485	353
Yaş Grubuna Göre	536	245	5	497	384
18-30	440	206	4	434	346
31-40	76	36	0	13	35
41-50	19	3	1	4	2
51-60	1	0	0	46	1

	2017	2018	2019	2020	2021
İşe Yeni Alınan Çalışanların Devir Oranı (%)	5,28	2,87	0,07	6,72	5,99
Cinsiyet Bazında	5,28	2,87	0,07	6,72	5,99
Kadın	0,73	0,89	0,01	0,16	0,48
Erkek	4,55	1,98	0,06	6,56	5,51
Yaş Grubuna Göre	5,28	2,87	0,07	6,72	5,99
18-30	4,33	2,42	0,06	5,87	5,40
31-40	0,75	0,42	0	0,18	0,55
41-50	0,19	0,03	0,01	0,05	0,03
51-60	0,01	0	0	0,62	0,01

	2017	2018	2019	2020	2021
Doğum İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	679	644	624	481	470
Kadın	104	97	102	93	63
Erkek	575	547	522	388	407
Doğum İzninden Dönen Çalışan Sayısı	655	644	624	458	459
Kadın	80	97	102	70	59
Erkek	575	547	522	388	400
Doğum İzninden Döndükten Sonra Son 12 Aydır İşten Ayrılmayan Çalışan Sayısı	625	585	596	464	459
Kadın	63	78	90	89	66
Erkek	562	507	506	375	393

Sosyal Performans

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 2020 ve 2021 yılında Bursa ilinde “en çok engelli istihdamı olan” ve “en çok engelli istihdamı destek projesi hayata geçiren” şirket Tofaş olarak belirlenmiştir. Tofaş'ın 2021 yılı itibarıyla 209 engelli çalışanı bulunmaktadır.

2026 yılına kadar hayata geçireceğimiz uygulamalar ile kadın ve engelli çalışan sayısını artırmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda ofis çalışanları içinde %25'lik bir paya sahip olan kadınların oranını 2026 yılında %35 seviyelerine getirmeyi ve aynı zamanda %3,3 olan engelli çalışan oranını ise %5 seviyesinde yükseltmeyi hedefliyoruz.

	Mevcut durum (2021)	Hedef (2026)
Kadın başvuru oranı	%28	%40
Kadın çalışan oranı	%25	%35
Engelli çalışan oranı	%3,3	%5
Fiziksel engelli çalışan sayısı	-	15

Ayrıca çalışanlarımızın sendikaya ve toplu iş sözleşmesine katılımının desteklenmesi doğrultusunda Tofaş'ta toplu iş sözleşmesine katılım oranı %77 olmuştur.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Toplumsal cinsiyet eşitliği Tofaş olarak değer verdiğimiz önde gelen ilkelerden biridir. Bu konudaki kaygımızı toplumun tamamına fayda sağlayacak girişimlerle ifade etmeye çalışıyoruz.

Cinsiyet Eşitliği Forumu'nun toplumsal cinsiyete yönelik teknoloji ve inovasyon alanındaki küresel hızlandırma planı eylemlerine uygun olarak STEM alanında okuyan kız öğrenci sayısını artırmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda tüm Türkiye'ye yayılma potansiyeline sahip güncel projeler oluşturuyoruz ve destekliyoruz. Gerçekleştireceğimiz projelerle 2026 yılına kadar 30.000 kız çocuğuna ulaşılması amaçlanmaktadır.

BM Nesiller Boyu Eşitlik Projesi

Proje, teknoloji ve inovasyon alanında çalışan kadınların ve bu alana yönelen kız çocuklarının sayısında bir gelişim ihtiyacından doğmuştur. Bu kapsamda 2022 yılında başlayacak ve 2026 yılında tamamlanacak proje için çeşitli planlar ve taahhütler oluşturulmuştur:

2021 yılında %18 olan STEM alanlarında çalışan kadın oranının, 2026 yılına kadar ikiye katlayarak %30'a çıkarılması planlanmaktadır. Ayrıca 2021'de %13 olan STEM yönetimi alanlarında çalışan kadınların oranının %20 üzerine çıkartılması hedeflenmektedir.

- STEM alanında okuyan kız öğrenci sayısını arttırmak ve Türkiye çapında yaygınlaştırma potansiyeli olan projeler yaratarak mevcut projelere destek olmak. 2026 yılına kadar oluşturulan projeler ile 30 bin kız çocuğuna direkt erişim sağlamak.

Uygulama kapsamında sosyal mecralarda paylaşımlar yapılmıştır. Taahhütler YouTube canlı yayınında diğer topluluk şirketleri ile birlikte açıklanmıştır. Koç Holding'in ve Birleşmiş Milletler'in paydaşı olduğu projede sonuçların çıktısı ilerleyen dönemlerde ele alınacaktır.

FIAT ENGELSİZ HAREKET

Fiat Engelsiz Hareket, sınırlı hareket kabiliyetine sahip sürücü ve yolcuların bağımsız seyahat etmelerine yardımcı olmak için hayata geçirilmiştir. Engelli kişilerin ve ailelerinin hareket özgürlüğünü artırma doğrultusunda güvenli sürüş ve konforlu seyahat ihtiyaçları için çözümler sunmaktadır.

Tofaş olarak Fiat markası ile engelli bireyleri araç satın alma konusunda bilinçlendirmeyi, araçların sürücü ve yolculara uygun hale getirilmesini ve daha pek çok soruna çözüm bulunması için çalışıyoruz.

Bu kapsamda “Aynı Dili Konuşanlar” projesi ile 2021 yılında işitme engelli tüketicilere yönelik işaret dili hizmeti vermeye başlanmıştır. Bu sayede araç satın alma ve hizmet süreçleri; erişilebilirlik, kapsayıcılık ve eşitlik açısından sürdürülebilir hale getirilmiştir.

Fiat Engelsiz Hareket kapsamında 2022 yılında Tofaş, temsil ettiği tüm markaların web sitelerinin gerekli altyapılarını geliştirerek işitme engellilerin ikinci bir kişi olmadan bayi ile iletişime geçebilmesi sağlanacaktır. Tofaş'ın temsil ettiği tüm markalar, showroom ve servis noktalarının 2026 yılına kadar erişilebilirlik standartlarına uygun olması beklenmektedir.

"İyiye İşaret" dijital platformu 2019 yılında Fiat Engelsiz Hareket kapsamında tanıtılmıştır. İşitme engellilerin anlaşılır Türkçe ile yazılı olarak iletişim kurmasına yardımcı olmaktadır. İşitme engellilerin ücretsiz olarak kullanabildiği bu portalda kelimeler ve cümle içindeki kullanımları görsel, işaret dili ve anlatım olarak videolarda izlenebilmektedir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İş sağlığı ve güvenliği (İSG), yönetim anlayışımız içinde en önemli bileşenlerden biri olarak konumlandırılmaktadır. Tofaş, Dünya Klasında Üretim (WCM) anlayışı ile yalın ve proaktif iş güvenliği yaklaşımını kullanmaktadır. Bu sorumluluğumuz dâhilinde tüm insan kaynağımızı yürürlükteki mevzuata uygun olarak yönetiyoruz. İş kazası sonucu yaralanmalardan ve meslek hastalıklarından çalışanlarımızı korumayı hedefliyoruz.

Stellantis standartlarını destekleyerek iş sağlığı ve güvenliği prosedürlerimizde en iyi uygulamaları sağlıyoruz. Bu kapsamda birçok yerel ve uluslararası işletme ile resmi kuruluş, iş sağlığı ve güvenliğini nasıl ele aldığımızı görmek için fabrikamıza gelmektedir. Fabrikamız, Stellantis fabrikaları arasında örnek teşkil etmektedir.

İş güvenliği konusunda proaktif ve yalın yaklaşımımızla, güvenli çalışma ortamı ve kalıcı bir iş güvenliği kültürü oluşturuyoruz. Şirket sınırları içinde yer tüm insan kaynağımızı kazalardan ve meslek hastalıklarından korumayı amaçlıyoruz.

Tofaş İstanbul ve Bursa'nın bu yılki Entegre ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 ve ISO 45001:2018 Standartları Belgelendirme Denetimi başarıyla tamamlanmıştır. OHSAS 18001:2007 standardı geliştirilerek oluşturulan ISO 45001:2018 standardı kapsamında bu yılki denetimimizin tamamlanmasının ardından sertifikamızı almaya hak kazandık.

ISO 45001 standardının uygulanmasıyla iş sağlığı ve güvenliği yönetiminin bazı başlıkları öne çıkarılmıştır. Bu başlıklar; yönetim sistemini etkileyecek fırsatların ve risklerin yönetimi, yüklenicilerin iş sağlığı ve güvenliği risklerinin yönetimi, çalışanlar ve ilgili tarafların beklentilerin yönetimi, katılım ve danışılmalarının sağlanması, yüklenicilerin İSG riskleri dolayısıyla olan değişikliklerin yönetimidir.

ISO 45001 standardı ile Tofaş bünyesinde Koç Holding İSG Yönetim Prosedürü ve SPW (Stellantis Üretim Yönetimi) İSG İlkeleri yürürlükte. 6.410 çalışanımızın tamamı sistem dâhilinde kontrol edilmektedir. Tofaş çalışanı olmayan yükleniciler de tamamı sistem kapsamında denetlenmektedir.

Rutin ve rutin olmayan tüm işler ve alanlarımız risk analizi süreci içinde değerlendirilmektedir. Bu analiz ile riskler belirlenir, gerekiyorsa acil geçici önlemler hemen alınır. En etkin yöntemlerden başlamak üzere kalıcı önlemler araştırılır, aksiyon olarak tanımlanır ve takibi sağlanır. Aynı zamanda, risk analiz sürecine katılacak ekipler için bu konuda eğitimler (gerekiyorsa CMSE, NEBOSH, gibi daha teknik eğitimler de dâhil) sağlanmaktadır. Risk analizi ve diğer süreçler yıllık değerlendirmeler kapsamında gözden geçirilmekte ve sistemi iyileştirmek için geri bildirimler toplanmaktadır.

Sosyal Performans

Doğrudan veya sağlanmış olan sistemler aracılığı ile çalışanlarımız her zaman tehlikeleri ve tehlikeli durumları bildirebilmektedir. Özellikle sahada çalışanların SMAT uygulaması ile İSG denetimlerine katılımları sağlanmaktadır. Tofaş olarak yönetimden başlayarak her kademedeki çalışanlarda İSG bildirimlerinin çalışmaların faydasına olduğu bilinci yerleşmesine özen gösteriyoruz. Çalışanlarımızın bildirimleri ile ilgili hiçbir zaman olumsuz bir tutumla karşılaşmayacakları iş kanunu ve Tofaş İSG politikası ile güvence altındadır. Bu durum, aynı zamanda eğitimlerle de çalışanlara aktarılmaktadır. Teşvik sistemleri ile de tehlike bildirimleri teşvik edilmektedir.

Meydana gelen veya meydana gelmeye ramak kalan olaylardan sonra PDCA döngüsünde detaylı bir kök neden araştırması yapıyoruz. Bu kapsamda kurduğumuz inceleme ekibi ile tüm verileri inceleyip kök nedeni buluyoruz. Kök nedenin tekrarlanmasını önleyecek aksiyonlar belirlenerek araştırıyoruz, plana alıyoruz ve takip ediyoruz. Tüm bu süreçler haftalık, aylık ve yıllık olarak gözden geçirilmektedir. Bu gözden geçirmelerde olay ve aksiyon değerlendirmeleri yapıldığı gibi aynı zamanda sisteme yönelik iyileştirme geribildirimleri de alınmaktadır.

Tofaş olarak tüm operasyonlar ve alanlarımızda tehlikelerin belirlenmesi ve ortadan kaldırılması için risk analizi uyguluyoruz. İSG saha ekibimiz rutin olarak saha denetimleri yapmakta ve uygunsuzlukları raporlamaktadır. Bunların yanında yalnızca İSG ekibi değil, çalışanlarımızın tehlikeleri tanımlayıp bildirmeleri için SMAT, Safety Patrol, İSG kaizen, Safety Captain gibi uygulamalarımız bulunmaktadır. Bu uygulamaların sürdürülebilirliği ve kalitesinin artırılması için ise eğitimler ve gözden geçirmeler gerçekleştirilmektedir. Veriler, merkezi bir İSG sistemine aktarılır ve orada yönetilir. Tüm çalışanlarımız bilgisayar veya telefondan kolayca bu sisteme erişim sağlayabilmektedir.

Sendika temsilcilerinin de katıldığı iki ayda bir yapılan toplantılarla iş güvenliği ile ilgili gelişmeler değerlendirilmektedir. Temsilcilerin iş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması konusunda değerlendirmeleri istişare ederek katılımları sağlanmaktadır. Bunun yanında iş sağlığı ve güvenliği sistemini iyileştirmek üzere belirli aralıklarla İSG anketleri düzenlenmektedir. Çalışanlar sistem veya uygulamalarla ilgili önerilerini ilgili sistemler aracılığı ile iletebilmektedirler. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bilgiler sahada bulunan panolar, ortak alanlarda bulunan kapalı devre yayın, afiş, poster vb. kanallarla çalışanların erişimine sunulmaktadır. Aynı zamanda, iç iletişim portalı vasıtası ile etkileşimli bilgilendirmeler sağlanabilmektedir.

Yasal tanımlamaya uygun olarak iki ayda bir iş sağlığı ve güvenliği kurul toplantıları ile gözden geçirmeler yapılmaktadır. Bu kurul toplantılarına İşveren Vekili, İş Güvenliği Uzmanı, İşyeri Hekimi, Sendika Temsilcisi ve İnsan Kaynakları temsilcisi katılmaktadır. Kararlar katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri iki senede toplam 12 saat olacak şekilde tüm çalışanlara verilmektedir. Bunların yanında risk analizlerinde tespit edilen riskler ile ilgili olarak çalışanlara eğitimler verilir. İşe başlama veya iş değişikliği durumlarında ilgili kişiler iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almaktadır. Özel ekipmanlarla donatılmış DOJO eğitim alanında her üretim biriminin riskleri belirli aralıklarla saha çalışanlarına uygulamalı olarak aktarılır.

Beş yatak kapasiteli gözlem ve acil müdahale alanı, kapsamlı bir analiz laboratuvarı, solunum, göz ve odyometrik kontrol ekipmanları bulunan bir sağlık merkezimiz bulunmaktadır. 6 doktor ve 8 sağlık memuru, çalışanlarımıza ücretsiz sağlık hizmeti sağlamaktadır. Bunların yanında çalışanlarımıza sağladığımız tamamlayıcı sağlık sigortası sayesinde birçok özel sağlık kuruluşuna ulaşım kolaylığı sağlanmaktadır.

Tofaş olarak tüm faaliyetlerimiz ile ilgili risk analizleri kapsamında risk önceliklendirmesi yapıyoruz. Ardından bu riskler çerçevesinde aksiyonlar tanımlanıp gerçekleştirilmeleri takip ediyoruz.

2021 yılında işle ilgili kazalardan veya iş hastalıklarından kaynaklı ölümlerle sonuçlanan bir olay gerçekleşmemiştir.

Kazaların belirlenmesi, tanımlanması ve iyileştirilmesi aşağıdaki şekilde ilerler.

- i. Tehlikeler "Risk Analizi", "Saha Denetimleri" ve otonom denetimlerle belirlenmektedir,
- ii. Bakım bölgesinde tanım dışı şekilde iş yapma nedeniyle yaralanmaya yol açmış kazanın kök neden analizi yapılır.
- iii. Çalışma alanları analize göre güvenli şekilde düzenlenir. Eğitimlerle pekiştirilir.

İşle ilgili olmayan sağlık sorunları;

- Kalp sağlığı, tuz kullanımı vb. durumlar için broşürler, eğitimler, TofaşGO, iç haber ekranları ve Wiki paylaşımları.
- Ülkemizde kadınlarda sık görülen kansızlık sebebiyle yapılan "Kadın Saha Çalışanları Anemi Programı", FitBrokoli ile online beslenme danışmanlığı.
- Pandemi döneminde harekete teşvik amacıyla yapılan online egzersiz eğitimleri (pilates, kardiyo, yoga vb.)

Çalışanlar

	Sayı	Oran
İşle ilgili yaralanmalardan kaynaklanan ölümler	0	0
Yüksek etkili işle ilgili yaralanmalar (ölümler hariç)	2	0,17
İşle ilgili kaydedilebilir yaralanmalar	11	0,92

Yüklenici

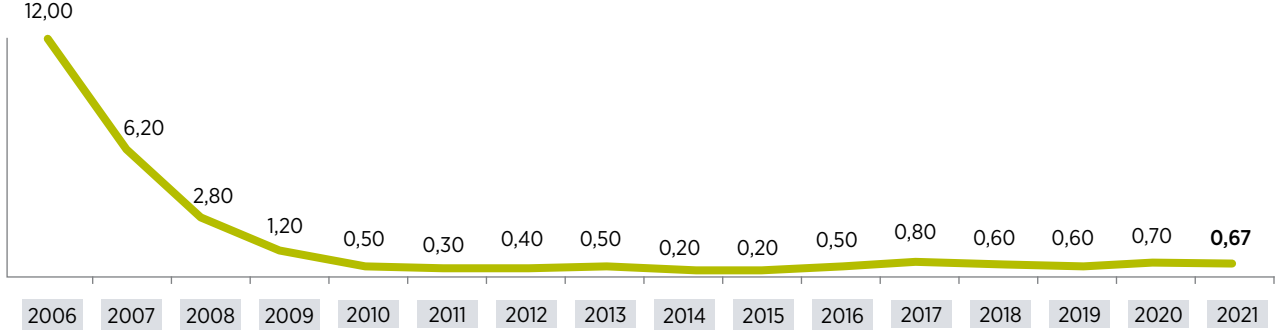
	Sayı	Oran
İşle ilgili yaralanmalardan kaynaklanan ölümler	0	0
Yüksek etkili işle ilgili yaralanmalar (ölümler hariç)	0	0
İşle ilgili kaydedilebilir yaralanmalar	8	3,29

2021 yılında gerçekleşen toplam kaza sayısı 13'tür. Yüklenicilerimiz özelinde 8 kaza gerçekleşmiştir. Ölüm, yaralanma ve meslek hastalıklarının dâhil olduğu toplam kaza sayısı 21 olarak kaydedilmiştir.

Kontrollerde kullanılan hiyerarşi aracılığı ile diğer tehlikeleri ortadan kaldırmak ve riskleri en aza indirmek için poka yoke sistemlerinin uygulanabilirliği önceliklendirilir ve araştırılır. Bu kapsamda mümkün olan mühendislik değişiklikleri ve idari düzenlemeler yapılmaktadır. Bunlarında yanında destekleyici olarak eğitimler de düzenlenir.

Sosyal Performans

KAYIP GÜNLÜ KAZALANMA ORANI

* ≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 1.000.000 / çalışma saati

SIFIR İŞ KAZASI VE SIFIR MESLEK HASTALIĞI HEDEFİ

Tofaş olarak sadece çalışanlarımızın değil, aynı zamanda tedarikçi, stajyer, ziyaretçi ve müteahhit firma personelinin de iş sağlığı ve geliştirme kültürünü üst düzeye çekmeyi amaçlıyoruz.

Bu kapsamda;

- İSG konusundaki tüm yasal ve diğer yükümlülükleri karşılamayı,
- Sürekli iyileştirme etkinliklerinin tüm çalışanların ortak sorumluluğu olduğu ilkesini benimsemeyi,
- Tüm insan kaynakları ekibinin
- İSG uygulamaları ile ilgili görüşlerini almayı ve katılımlarını sağlamayı,
- Tehlikeleri ortadan kaldırarak İSG risklerini azaltmayı,
- İSG hedefleri ve performansını sürekli iyileştirerek sürdürülebilir sıfır iş kazasına ve sıfır meslek hastalığına ulaşabilmeyi taahhüt etmekteyiz.

Sürdürülebilir, Yalın ve Proaktif İş Güvenliği Yönetimi

İş güvenliğinde hedeflediğimiz iyileşme ve mükemmelliğe ulaşmak için yedi adımlı bir metodoloji uygulamaktayız.

Adım 1-2: Süreç, kazaların analizi ile başlar. Çünkü kazaların kök nedenlerini ve karşı önlemlerini tanımlamak çok önemlidir. Bir diğer önemli konu ise tanımlanan karşı önlemlerin başka alanlara da yaygınlaştırılmasıdır.

Adım 3: Bu adımdaki ana konu risk analizidir (Yasal Uyum ve Risk Tahmini). Görsel Yönetim, Yüklenici Yönetimi ve Eğitimi ile rutin olmayan işlerde riskleri eleme diğer konulardır.

Adım 4: Bu adımda, İş Güvenliği Yönetim Denetimleri ve Güvenlik Devriyeleri uygulanmaktadır. Çalışanlarımızın motivasyonunu artırmak ve güvenlik kültürünü yaymak için yönetim düzeyindeki destek çok önemlidir.

Adım 5: Bu aşamada, üst yönetimin tam desteği ile işçiler de kendi güvenlik sorumluluklarını alırlar. Kişisel inisiyatif içeren uygulamalar çok önemli ve kritiktir. Çünkü yönetim-işçi arasındaki ilişki aracılığı ile temsilciler üzerinden otonom bir iş güvenliği kültürü oluşturulur.

Adım 6: Bu adımda takım halinde yapılan uygulamalar başlatılır. İş birliği içinde belirtilen uygulama ile takım üyelerinin bilinç düzeyi artırılır.

Adım 7: Sağlık tavsiyeleri ve kampanyaları bu adımda başlar. Çalışanların Vücut Yaşı Hesaplaması, Sağlık & Diyetisyen Desteği, Evde İş Güvenliği Uygulamaları bu aşamada kritik konulardır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu

Tofaş'ta Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Müdürlüğümüze bağlı bir iş güvenliği çekirdek birimi bulunmaktadır. Bu ekip, düzenli olarak haftalık gözden geçirme ve aylık iş güvenliği toplantılarına katılır. Bu sayede her birimin iş güvenliği sorumluları ile iletişim halinde olur.

İş güvenliği bölümümüz mekanik, elektrik ve elektronik sistemler, kimya vb. alanlarda uzmanlaşmıştır. Aynı zamanda hepsi de sertifikalı iş güvenliği uzmanlarıdır.

Ana üretim birimlerimizde hem iş güvenliği birimine hem de ÇSİG müdürlüğüne bağlı 5 tam zamanlı iş güvenliği görevlisi çalışmaktadır.

Bu organizasyon kapsamında yedi işyeri hekimi, dokuz sağlık memuru ve bir diyetisyen görev yapmaktadır. Sağlık Merkezi'ndeki asli görevlerini yerine getirirken aynı zamanda İnsan Kaynakları departmanı ile bağlantılı olup, ÇSİG departmanı ile iş birliği içindedirler.

Uyguladığımız iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi parametreleri dâhilinde sıfır iş kazası ve sıfır meslek hastalığı hedefine ulaşmak için çalışıyoruz. Son on beş yılda, Kayıp Günlü Kazalanma (LTA) sıklığı %94 oranında azalmıştır.

Tofaş olarak iş yeri güvenliği kültüründe eğitimin çok önemli bir yeri olduğunu düşünüyoruz ve sürekli olarak ön planda tutmak için çalışıyoruz. 2021 yılında 6.128 çalışana 74.512 saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiştir.

Güvenli İşyeri Ödülü

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 2021 İSG Haftası etkinlikleri kapsamında düzenlenen Güçlü İletişim Güvenli İşyeri İyi Uygulama Yarışması'nda "10'lar İçin Lojistikte İş Güvenliği" projemiz Örnek Olma Ödülü'nü kazandı.

İSG Eğitimleri Projesi'ne Ödül

"Geleceği Güvenle Şekillendiren İSG Eğitimleri" projesi kapsamında üniversite öğrencilerine iş güvenliği kültürü kazandırıyoruz. Bu projemiz, TİSK'in 2021 yılında ev sahipliği yaptığı Ortak Yarınlar Yarışması'nın "İş Sağlığı ve Güvenliği" kategorisinde ödüle hak kazanmıştır.

Tofaş olarak pandemiyle mücadeledeki tüm çalışmalara ek olarak 2021 yılında tüm çalışanlarımıza ve ailelerine #HaydiTofaşAşıya sloganıyla Covid-19 aşı programını başlattık. Bu programdan toplam 8.114 kişi yararlanmıştır. Program kapsamında, aşı olmak isteyen çalışanlarımız, Tofaş Fabrikası'ndaki sağlık ocaklarında ihtiyaçları çerçevesinde aşı olabilmektedir.

2020 yılında başlayan ve 2021 yılında büyük bir özveriyle devam eden Covid-19 uygulamalarımız ile "The Stevie Awards for Great Employers", "Covid-19 Önlemleri" kategorisinde Bronz Ödül'e layık görülme gurur duyuyoruz.

Çalışan Memnuniyeti

Koç Topluluğu bünyesindeki şirketlerde çalışmaya başlayan herkes işe girişte Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na üye olmaktadır. Tahsil edilen kesenekler, menkul ve gayrimenkul yatırımlarında değerlendirilmektedir. Değerlendirilen kesenekler, emeklilik veya üyeliğin sonlanması durumunda toptan ödeme veya emekli ikramiyesi şeklinde geri ödenmektedir. Vakıf üyeleri ve emekliler, eşleri ve çocuklarını da kapsayan sağlık sigortasından yararlanmakta ve vakıf üyelerinin sosyal hakları arasında; mesken edinme, belirli ihtiyaçların karşılanması için finansman desteği, vefat ve hastalık sebebiyle çalışmama ve kısmi maluliyet hallerinde risk teminatı bulunmaktadır.

Sosyal Performans

Tofaş çalışanlarının, tamamı firma tarafından karşılanan ücretsiz sağlık sigortası bulunmaktadır. Çalışanlar, eş ve çocuklarını sigorta kapsamına dâhil etme seçeneğine sahiptir. 2021 yılı sonunda ek sağlık sigortası kapsamında 5.554 çalışan, 7.852 eş ve çocuk bulunmaktadır.

Tofaş'ın 2011'de çalışan çocukları için başlattığı "Tofaş'tan Öğrenime Bir Destek Daha" programına 2021 yılında 285 kişinin eklenmesiyle toplam bursiyer sayısı 2.728'e ulaştı.

Kadın çalışan oranını artırmak ve iş-yaşam dengesini korumak için 2016 yılında başlatılan Kreş Yardımı ile 2021 yılında 283 kadın çalışana destek verilmiştir.

Tofaş'ın 31 Aralık 2021 itibarıyla 299.693.145,26 TL olan kıdem tazminatı yükümlülüğünün tamamı için karşılık ayrılmıştır. Mevzuat kanunları ile uyumlu olarak sosyal haklar çalışanlara düzenli olarak sağlanmaktadır.

Tofaş Akademi'den bayi ağı, müşteri ilgi merkezi ve tedarikçi kuruluşlarından olmak üzere her yıl çoğunluğunu Tofaş çalışanlarının oluşturduğu yaklaşık 15.000 kişi eğitim ve gelişim hizmeti almaktadır.

Tofaş Akademi'nin misyonu, "bugünün işini daha iyi yapmalarını ve geleceğe hazırlanmalarını sağlamak üzere Tofaş'a ve değer zincirine en uygun öğrenme deneyimini sunmak" olarak belirlenmiştir.

Akademi, teknik eğitimlerin %90'ını bünyesindeki 249 eğitmen ve 150 mentor ile kendi imkânlarını kullanarak vermektedir. Hem şirket kaynaklarını kullanarak hem de alanında uzman eğitmenler aracılığıyla liderlik ve davranışsal gelişim için özelleştirilmiş eğitim ve gelişim planları hazırlanır.

Tofaş genelinde dijital yetkinliklerin kazandırılması için kurulan Dijital Dönüşüm Okulu ile 300 çalışan; veri bilimi, IoT ve RPA alanlarında sertifika programlarını tamamlamıştır.

Tofaş'ın değişim sürecine uyumunu desteklemek amacıyla personel için oluşturulan çevik dönüşüm eğitim programlarından 2021 yılında mezun olan 80 Scrum Master, 130'dan fazla projede yer alarak değişime katkı sağlamıştır.

Tofaş Akademi'ye Ödül

Tofaş Akademi, yenilikçi eğitim ve teknoloji çözümleri ile 2021 yılında The Stevie Awards for Great Employers kategorisinde 3 altın ve 1 bronz ödüle layık görülmüştür.

KATILIMCI	İÇERİK	DEĞERLER
Ofis çalışanı	Toplam katılımcı sayısı (sanal-yüz yüze eğitimi)	4.479 kişi
	Dijital öğrenme yüzdesi	%90,4
	Çalışan başına ortalama eğitim saati	64,3 saat
Saha çalışanı	Toplam katılımcı sayısı (sanal-yüz yüze eğitimi)	39.575 kişi
	Dijital öğrenme yüzdesi	%60,7
	Çalışan başına ortalama eğitim saati	17,9 saat
İş ortakları	Tedarikçi firma sayısı	50 firma
	Eğitime katılan tedarikçi firma çalışan sayısı	838 kişilik
	Toplam eğitim saati	6.776 saat
Bayi çalışanı	Toplam katılımcı sayısı (sanal-yüz yüze eğitimi)	4.014 kişi
	Dijital öğrenme yüzdesi	%70,21
	Ortalama eğitim saati	12,1 saat

“Pusula” Operasyonel Yetkinlik Sistemi

2021 yılında uygulamaya alınan “Pusula” Operasyonel Yetkinlik Sistemi, ekip ve organizasyon verilerini içermesinin yanı sıra hem saha çalışanlarının yetkinliklerini kontrol eder hem de geliştirme gereksinimlerinin takibini sağlar.

Tedarikçi Gelişim Platformu: Developa

Dijital geliştirme sitesi “Developa”, tedarikçilerin yetkinlik ihtiyaçlarını karşılamak ve modern öğrenme teknolojilerini uygulamak üzere 2021 yılında kurulmuştur. Tüm Tofaş tedarikçilerinin erişimine açık olan Developa, yaklaşık 1000 içerik ve asenkron eğitime ek olarak Tideo ve Wiki gibi öğrenme platformları ile eğitim alanında öncü konuma sahiptir.

Paydaş Gelişimi

2021 yılında uygulamaya giren ve bayilerimize yönelik olan dijital “Fiat Egea Yeni Ürün Lansmanı”, Stevie Awards tarafından Altın Ödül’e layık görüldü. Her oturumda farklı profiller için dijital eğitim yönteminin en iyi şekilde kullanıldığı programa Türkiye genelinden satış ve satış sonrası ekipler katılmıştır.

Tofaş Akademi, pandemi koşullarıyla uyumlu uzaktan eğitim altyapısı ile bayi ve servis personeline özel olarak hazırlanmış eğitim ve gelişim programları sunmayı sürdürdü. “Dijital Okuryazarlık”, “Satış Yetkinliklerini Geliştirme”, “Servis ve Müşteri Deneyimini Geliştirme” ve “Bayi Dijital Öğrenme Deneyimini Güçlendirilme” isimli geliştirme faaliyetleri ile eğitim, gelişim ve danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır.

Tofaş, 2021 yılında çalışanlarına toplam 239.099 saat eğitim vermiştir.

- Toplam Eğitim Saati: 239.099
- Kişi Başı Ortalama Eğitim Saati Ofis Çalışanı 70,5
- Kişi Başı Ortalama Eğitim Saati Saha Çalışanı 18,7

TEKNİK GELİŞİM ÇÖZÜMLERİ “SEN NASIL İSTERSEN”

2020 yılında başlayan pandemi, teknik eğitimlerimizin yüz yüze verilmesini olanaksız hâle getirmişti. Ayrıca, yetişkin öğrencilerin eğitim tercihleri değişmeye başlamıştı. Bu yeni süreç, daha kısa sürede ve her yerde öğrenme ihtiyacını beraberinde getirdi. Tofaş çalışanlarının eğitimlerine ara vermeden devam edebilmeleri için değişen eğitim sistemini ve öğrenme tercihlerini detaylı bir şekilde değerlendirdik.

Literatür taraması, karşılaştırmalı değerlendirme (benchmark) ve Tofaş çalışanları ile içgörü çalışmaları gerçekleştirildi. Bunları takiben, Tofaş Akademi uzman kadrosu, topladığı veriler ile sahip olduğu bilgi birikimi ve deneyimi bir araya getirerek yeni bir öğrenme metodu oluşturdu. Geçmişte yalnızca sınıf eğitimi şeklinde verilen teknik eğitimler 2021 yılından itibaren “Sen Nasıl İstersen” mottosuyla sunulmaya başlandı.

Katılımcılar, kişisel gelişim ve öğrenme hedeflerine göre seçim yapma imkânı buldular. “Self Servis” ile katılımcıların öğrenme sorumluluğunu üstlenmesi hedeflenirken “A-Senkron” eğitim ile katılımcılara video aracılığıyla bireysel öğrenme imkânı sağlandı. Eğitmen ile öğrenme deneyimi yaşamak isteyen katılımcılar için “Yüz Yüze” eğitimler sanal sınıflara dönüştürüldü. Uzmanlaşmak isteyen katılımcılar için ise “Birebir” öğrenme seçeneği sunuldu.

Bu uygulama 2021 yılında devam etti. 2022 yılının başında ise çalışanlardan tekrar içgörü toplandı ve yürütülen çevik projenin sonuçları ile “Sen Nasıl İstersen” kurgusu güncellendi.

Güncelleme ile birlikte asenkron eğitimler öğrenme deneyimini artıran “Ters Yüz” metoduna dönüştürüldü. Ayrıca, hayatın normale dönmesiyle birlikte hem sanal sınıfların hem de fiziki sınıfların kullanıldığı “Yüz Yüze (Hibrit)” öğrenme metodu tasarlandı. Katılımcılara daha geniş alan tanımak ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimi sunmak için “Sen Nasıl İstersen” akışı eğitimi alan kişilere göre özelleştirilecek.

Sosyal Performans

Teknik gelişim faaliyetlerimiz, eğitmen ve mentor kadromuz aracılığıyla sağlanmaktadır. Şirket bünyemizdeki kadro, değişen ihtiyaçlara göre sürekli güncellenerek büyümektedir.

2021 verilerinin incelenmesi sonucunda teknik gelişim faaliyetlerinin seçimi ve katılımcı memnuniyet oranının kümülatif ortalaması ilgili tabloda verilmiştir. 2022 yılı sonuçları yakından izlenmektedir.

Gelişim Faaliyeti Türü	2021 Sepete Eklenme Adedi	5 üzerinden 2021 Memnuniyet Oranı
Mentorluk	396	4,60
A-Senkron	1038	4,30
Birebir	236	4,49
Self Servis	677	Öğrenen sorumluluğunda
Yüz Yüze	1046	4,49

PERFORMANS YÖNETİM SİSTEMİ

2021 yılında hayata geçirilen ve modern iş ve çalışma pratiklerini destekleyen performans yönetimi stratejisi, Tofaş'ın dijital dönüşümünü ve çevik çalışma biçimine geçişini önemli ölçüde hızlandıracaktır. Geçmişini değerlendiren bir sistem, geleceğe odaklı bir yaklaşıma dönüştürülmüş olup matematiksel ve mekanik hedef kartları, çalışanların yıl boyunca güncelleyebilecekleri hedef yapılarla değiştirilmiştir. Yöneticiler, personel ve diğer paydaşlar arasındaki etkileşim ve iletişimi destekleyen gelişim merkezli bir mekanizma uygulanmıştır.

E-Tofaş Platformu

Tofaş çalışanlarının ihtiyaç duydukları resmî belgelere kolay erişim sağlayabilmeleri için E-Tofaş platformu 2021 yılında hizmete girmiştir. E-Tofaş portalı üzerinden talep edilen belgeler kurumsal e-posta adreslerine doğrulama kodu ile iletilmektedir. Bu portal; ücret bordrosu, eş tayin evrakları, çalışma belgesi ve aylık ortalama maaş mektupları belgelerine erişim sağlar.

Toplumsal Etkiler

Sosyal Faaliyetler

Sosyal alandaki faaliyetler kapsamında, Tofaş çalışanlarının gönüllü olarak kurduğu 22 kulüp ve 16 spor takımı tarafından etkinlikler düzenlenmektedir. Düzenlenen 33 etkinliğe 5 binin üzerinde Tofaş çalışanı ve yakını katılmıştır. Pandeminin etkisiyle etkinlik sayıları düşmesine rağmen etkinlikler öncelikli olarak online bir şekilde yürütülmüştür.

Tofaş çalışanları, aileleri ile vakit geçirebilecekleri restoran, kafe, açık ve kapalı oyun alanlarına erişebilmektedir. Spor yapmak isteyenler, Bursa Fabrikası Mustafa V. Koç Spor Salonu'nda bulunan masa tenisi alanını, basketbol sahalarını ve fitness tesisini kullanabilmektedir. Tüm çalışanlar; basketbol sahası, tenis kortları ve halı saha gibi açık spor tesislerinden faydalanabilmektedir. Ayrıca, yine tüm çalışanlar İstanbul Genel Müdürlük binasındaki fitness merkezinden yararlanabilmektedir.

Çevreye verilen zararı azaltmak için sorumlu davranan 1.007 Tofaş çalışanı, 2022 yılında ajanda talep etmedi ve "Geleceğe Nefes Olalım" programı kapsamında TEMA Vakfı'na fidan bağışında bulunarak bu alandaki ortak hassasiyeti ortaya koydu.

Müşteri Memnuniyeti

Hedef kitlemizin ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap verebilmek amacıyla düzenli olarak müşteri memnuniyeti araştırmaları yapıyoruz. Müşterilerimizin mutluluğunu sağlamak için satış ve satış sonrası süreçlerde sunduğumuz çözümlere ek olarak tüketici haklarının her koşulda sağlanmasına özen gösteriyoruz. İlgili kurumsal kurallara ve yasal gerekliliklere uyum sağlayarak müşterilerimizin ihtiyaç ve beklentilerini en iyi şekilde karşılayabilmek için çalışmaktayız.

Türkiye'nin birçok bölgesindeki 126 lokasyondan müşteriler, bayiler ve onaylı servisler ile ortak bir anlayış çerçevesinde oluşturulmuş bir müşteri ilişkileri yönetim sistemine sahibiz. Bu yaklaşım çerçevesinde müşteri memnuniyeti sağlanmakta ve her alanda sürekli gelişim elde edilmektedir.

Müşteri deneyimini odak noktamıza alarak geliştirdiğimiz Serviste Araç Takip Uygulaması ile müşterilerimiz, bekleme alanlarındaki dijital ekranlardan servisteki araçlarının durumunu güncel olarak takip edebilmektedir. Bu sayede, araçların bakım durumlarının tüm aşamaları müşteriler tarafından anlık olarak kontrol edilebilmektedir.

Marka olarak vadettiğimiz "hız" felsefesine uygun olarak "Hızlı Servis" hizmetini oluşturduk ve müşterilerimizin bakım/onarım işlemleri için serviste geçirdikleri süreyi azaltmalarını sağladık. "Hızlı Servis" kapsamındaki işlemlerden birini seçip randevu alan müşterilerimizin bir saat içinde otomobillerini geri almalarını garanti ediyoruz.

Tofaş olarak Türkiye'de otomotiv sektöründe bir ilke imza atarak uygulama indirmeye veya randevu almaya gerek olmadan müşterilerimize satış danışmanı ile görüntülü sohbet başlatma fırsatı sunduk. Fiat.com.tr aracılığı ile potansiyel müşterilerle anlık görüntülü sohbet yapılmakta ve "Showroom'a anında bağlan, aracını al!" projesi ile müşterilere bayi deneyimi sunularak otomobil satış prosedürü basit bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Fiat Connect Kasko

Servis istasyonlarında kasko poliçesi hizmeti sunarak müşteri memnuniyetini ve bağlılığını sağlamaktayız. Poliçe fiyatlandırılması alanındaki en önemli endişeler arasında uzun süre kullanılmayan araçların poliçe fiyatını etkilememesi ve hasara neden olan kişilerin maliyetlerinin poliçelere yansıtılması gibi hususlar yer almaktadır. "Akıllı Kasko" iş modelini geliştirme amacımız çerçevesinde; chatbot, RPA ve connect gibi teknolojileri kullanarak fiyatlandırmayı araç kullanımı gibi verilere dayandırmaktayız. Bu doğrultuda, Aksigorta ile iş birliğimiz ile müşterilerimizin kullanım özelliklerine uygun poliçe teklifleri sunarak maliyet tasarrufu ve fazladan ödeme yapmama gibi avantajlar sağladık. Otomobil sigortası sektöründe veriyi odak noktasına alan ve tüm ortaklarımız için değer sağlayan bir iş stratejisi geliştirdik ve güvenli sürüşü teşvik ederek müşteri sadakatini artıran bir uygulama geliştirdik.

Sosyal Performans

Müşterilere Ücretsiz Araç Dezenfeksiyonu Hizmeti

Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalı araç sahipleri, model yılı veya kilometresi fark etmeksizin pandemi süresince ücretsiz araç dezenfeksiyonu hizmeti almıştır.

Araç güvenliği ve kalitesi tüm süreçlerimizde ön planda tutulmaktadır. Sürücü için konfor ve güvenlik sağlanması amacıyla akıllı araçların geliştirilmesini desteklemekteyiz ve Stellantis'in "tüm yolcular için güvenlik" vizyonu ile uyum içerisinde hareket etmekteyiz. Bu doğrultuda oluşturulan yenilikler, faaliyet gösterdiğimiz pazarların standartlarına ve yasal gerekliliklerine uygun bir şekilde geliştirilmektedir.

Sürücülerimizin, yolcularımızın, diğer yol kullanıcılarının ve yayaların güvenliğine verdiğimiz önem çerçevesinde hem aktif hem de pasif güvenlik önlemleri alıyoruz. Pasif güvenlik sistemleri, bir kaza anında meydana gelebilecek kayıp ve hasarı azaltmayı; aktif güvenlik sistemleri ise kazaların meydana gelmesini engellemeyi amaçlamaktadır. Potansiyel kazaların ve arızaların tahmin edilmesi amacıyla önleyici çalışmalar geliştirerek veri bilimi ve öğrenme algoritmaları ışığında sürücü ve araç verilerini kullanmaktayız.

Tofaş olarak 2021 yılında ürün ve hizmetlerimizin sağlık ve güvenlik üzerindeki etkilerine ilişkin yönetmelik ve/veya kanunlara uyulmamasıyla ilgili herhangi bir ceza veya uyarıya maruz kalmadık. Ayrıca, 2021 yılında, ürün ve hizmet bilgileri ve etiketleme ile ilgili yönetmeliklere ve/veya kodlara uyulmaması söz konusu olmamıştır. Yine aynı yıl içerisinde; reklam, tanıtım ve sponsorluk dâhil olmak üzere pazarlama iletişimi kapsamındaki düzenlemelere ve/veya gönüllü kodlara uyulmaması ile ilgili herhangi bir ceza veya uyarı vakası yaşanmamıştır.

Müşteri Veri Gizliliği

Veri gizliliğinin önemini bilinciyle hareket etmekte ve kişisel bilgileri üçüncü taraflara asla paylaşmamaktayız. Kişisel bilgilerin korunması alanında, verilere yönelik herhangi bir sızıntı veya hırsızlık vakasıyla karşılaşmamıştır. 2021 yılında müşterilerimiz tarafından gizliliğin ihlaline yönelik herhangi bir şikâyet olmamıştır.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

Tofaş olarak Bursa başta olmak üzere spor ve eğitim alanındaki fırsat eşitliğine verdiğimiz önem çerçevesinde ve benimsediğimiz ilkeler doğrultusunda toplumsal fayda yaratmayı amaçlıyoruz. Bu amaç doğrultusunda, çocuklara ve gençlere destek olarak kültür ve bakış açısı kazanma süreçlerinde yanlarında yer alıyoruz.

Çalışanlarımıza sorumlu ve kurumsal bir vatandaş olma bilincini aşılayarak sosyal sorumluluk projelerinde yer almaları için olanaklar sunmaktayız. Toplumsal yatırımları ekonomik hedef gütmekten ziyade gerçekleştiren yerel halkın gelişimine destek verilmesini odak noktamıza almaktayız. Bursa başta olmak üzere yerel halka verdiğimiz desteklerle iyi bir kurumsal vatandaş olmayı ve toplumun çeşitli yönleri için değer yaratmayı hedefliyoruz.

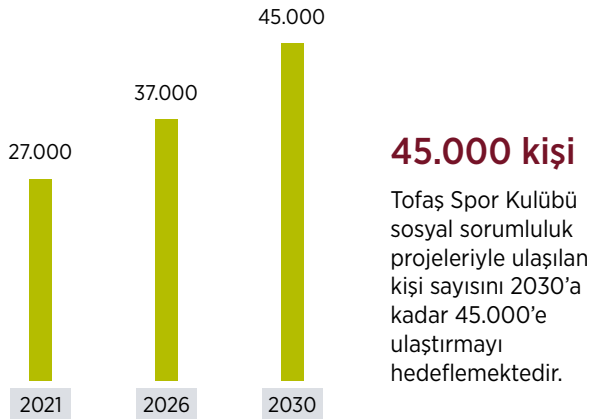
Topluluk faaliyetlerimiz için tamamlayıcı nitelikte olan vasıflı ve vasıfsız gönüllülük faaliyetlerine tüm çalışanlarımızı katılmaları için teşvik ediyoruz. Mesai saatleri içerisinde yer alan belirli projelerdeki gönüllü çalışmalara katılmaları için çalışanlarımızı teşvik ediyoruz.

TOFAŞ SPOR KULÜBÜ

Genç sporcuları Bursa ve Türk basketboluna hazırlayan Tofaş Spor Kulübü 1974 yılında kurulmuştur. Gençlere fırsat eşitliği sağlama ve sağlıklı nesillerin yetişmesini destekleme amacıyla altyapı odaklı çalışmalar uzun yıllardır devam etmektedir. Tofaş Spor Kulübü yetiştirdiği oyuncu ve antrenörlerle ulusal ve uluslararası alanda sportif başarılar elde ederek, Bursa'yı basketbol şehrine dönüştüren ve taraftarını gururlandıran örnek bir spor kulübü olmayı hedeflemektedir.

Tofaş Spor Kulübü'nün öncelikleri; altyapısından sporcu yetiştirmek, A takımı ve sosyal sorumluluk projeleridir. Kulüp bünyesinde yapılan sorumluluk projeleri ile 2021 yılına kadar ulaştığı 27.000 kişi sayısını 2030 yılına kadar toplam 45.000'e ulaştırmayı hedeflemektedir.

TOFAŞ SPOR KULÜBÜ SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİYLE ULAŞILAN KİŞİ SAYISI

Tofaş Spor Kulübü'nün altyapısında, kuruluşundan 2021 yılına kadar 5.000'den fazla sporcu ve 400'den fazla eğitimci çalışmıştır. Branş bazında basketbolun yanı sıra; su topu, yüzme ve voleybolda da altyapı geliştirme faaliyetleri devam etmektedir.

Tofaş Spor Kulübü erkek basketbol takımı, kurulduğu tarihten günümüze kadar iki Basketbol Süper Ligi, üç Türkiye Kupası ve bir Cumhurbaşkanlığı Kupası kazanmıştır. Tofaş Erkek Basketbol A Takımı'nda 2021 yılına kadar yaklaşık 700 oyuncu yer almıştır.

Takımımız, 2021-2022 sezonunda Basketbol Süper Ligi ve Basketbol Şampiyonlar Ligi'nde mücadele etmeye devam etmektedir. 2021-2022 sezonunda A takımı kadrosunda yer alan Türk basketbolcuları eğitimli sporculardan oluşmaktadır.

Tofaş Spor Kulübü, benimsediği Bursa'yı Basketbol kentine dönüştürme hedefi ile bulunduğu Bursa ili başta olmak üzere ülke genelinde sporda fırsat eşitliğini destekleyerek tüm gençlerin spora erişimlerini desteklemektedir. Bu doğrultuda, etkili ve uygulanabilir çözümler üretmek için sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yaparak topluma fayda sağlayacak projeler üretilmektedir.

2016 yılında hayata geçirilen Yeni Nesil Tofaş Projesi kapsamında çocukların spor olanaklarına erişimi desteklenmekte ve spor eğitimi dâhil hayatın her alanında başarılı olmaları için gerekli olan kültür ve bakış açısını kazanmalarına yardımcı olunmaktadır. Bu proje kapsamında her çocuğun kendi ortamında ve eşit imkânlarla basketbol oynayabilmesi sağlanmakta ve eğitimci, aile ve çocuk üçgenine odaklanan bir öğretim modeli ile gelecek nesillerin spor alanında gelişmelerine katkıda bulunmaktadır. Tofaş Spor Kulübü'nün minik takımlarının çoğunluğunu Yeni Nesil Tofaş sporcuları oluşturmaktadır. Yeni Nesil Tofaş Projesi kapsamında Bursa'nın çeşitli ilçelerinde kurulan 15 basketbol okulu ile 2021 yılına kadar toplam 5 bin çocuğa ve 3 bin anne babaya ulaşılmıştır. Bu sayının 2030 yılına kadar 20.000'e çıkarılması hedeflenmektedir. Sporda fırsat eşitliği girişimi kapsamındaki eylem alanları arasında bilimsel ve yaratıcı drama atölyeleri ve basketbol kültürünü halka tanıtmak için düzenlenen sokak yarışmaları yer almaktadır. Ayrıca, eğitimcilerin ve ailelerin eğitimine destek olmak için tasarlanmış bir e-öğrenme sistemi vardır. Bu sistem üzerinden 2021 yılına kadar 220.000 eğitim videosu izlenmiştir.

Sosyal Performans

Tofaş Spor Kulübü 2019 yılında, Semt Sahaları Projesi kapsamında Bursa'nın farklı ilçelerinde basketbol sahaları inşa etmeye başlamıştır. 2021 yılı itibarıyla Bursa içerisinde 38 adet basketbol sahası inşa etmiş ve sahaların dönemsel bakımlarını gerçekleştirmiştir.

Tofaş Basketbol Takımı, ev sahibi olduğu maçları, Bursa halkının da sosyal hayatına da katkıda bulunan Nilüfer Tofaş Spor Salonu'nda oynamaktadır. Tofaş Spor Kulübü'nün 2016'da hizmete açtığı Mustafa V. Koç Spor Salonu, Tofaş personelinin yanı sıra Bursa'daki amatör spor kulüplerine ve sporculara da hizmet vermektedir. 5.800 m²lik tesiste, üç basketbol sahasını içeren spor salonu, kondisyon merkezi ve her türlü fizik tedavi ihtiyacını karşılayacak tam teşekküllü sporcu rehabilitasyon merkezi yer almaktadır.

Toplumun tamamına fayda sağlamak hedefiyle 7 ilde 31 Tofaş Basketbol Okulu ile toplamda 3.655 çocuğa basketbol eğitimi verilmiştir.

TOFAŞ FEN LİSESİ

Bursa'nın Nilüfer ilçesinde yer alan Tofaş Fen Lisesi, DOSAB ve Tofaş ortaklığı ile oluşturulan Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulmuştur ve 2015 eğitim öğretim yılında eğitim vermeye başlamıştır. Tofaş olarak Tofaş Fen Lisesi öğretmenlerinin ve öğrencilerinin mesleki gelişimlerini destekliyoruz. Ayrıca, onur derecesiyle mezun olan öğrencilere üniversite bursları vererek eğitimlerini destekliyoruz.

Tofaş Fen Lisesi bünyesinde oluşturduğumuz "Yenileşim Atölyesi" ile geleceği şekillendirecek olan çok yönlü gençlerin otomotiv ve mühendislik sektörlerine kazandırılmasına katkıda bulunuyoruz. MEB tarafından ilham veren proje olarak belirlenmiş olan Yenileşim Atölyesi'nin tüm fen liselerine yaygınlaştırılması kararı alınmıştır. Tofaş Yenileşim Atölyesi'nin 2030 yılına kadar Avrupa'nın en iyi 3 STEM atölyesi arasında yer alması hedeflenmektedir.

Tofaş olarak faaliyet alanımızda bulunan konular üzerine, çalışanlarımızı ve Tofaş Fen Lisesi öğrencilerini ortak proje geliştirmeleri konusunda teşvik ediyoruz. 2026 yılına kadar hayata geçirilmesi hedeflenen altı proje ile en az iki patent başvurusunda bulunmayı hedefliyoruz.

Fen lisesi bünyesinde toplumsal cinsiyet eşitliği ve geleceğin meslekleri üzerine yapılan çalışmalarla kız öğrencilerinin mühendislik kariyerlerine yönelmesini ve böylece fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde potansiyel istihdam kaynağının artırılması hedeflenmektedir.

FIAT LABORATUVARLARI

Fiat Laboratuvarlarını 2006 yılında, Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesiyle entegre biçimde hayata geçirdik. 2021 yılına kadar laboratuvarlarda eğitim gören öğrenci ve öğretmen sayısı 2.250'ye ulaşmıştır.

Proje kapsamında okullarda motorlu araç teknolojisi alanı ile ilgili eğitim ve öğretimi destekleyici laboratuvarın kurulması ve desteklenmesi sağlanmakta; eğitimler için alanları ile ilgili eğitim ve seminerler düzenlenmektedir.

2019 yılında Fiat Laboratuvarları kapsamında Tofaş'ın iş birliği içerisinde olduğu Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile önceden imzalanan protokolün süresi uzatılmıştır. Protokole göre, Tofaş halen 5 okulda süren projeye önümüzdeki 2023 yılına kadar destek olmaya devam edecektir.

Tüm Fiat Laboratuvarları öğrencileri, prosedür parametreleri dâhilindeki Fiat bayi ve yetkili servislerinde staj yapabilmektedir. Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesi kapsamında Fiat Laboratuvarlarına kayıt yaptıran ve ilgili kriterleri karşılayan öğrencilere her yıl Vehbi Koç Vakfı tarafından burs verilmektedir.

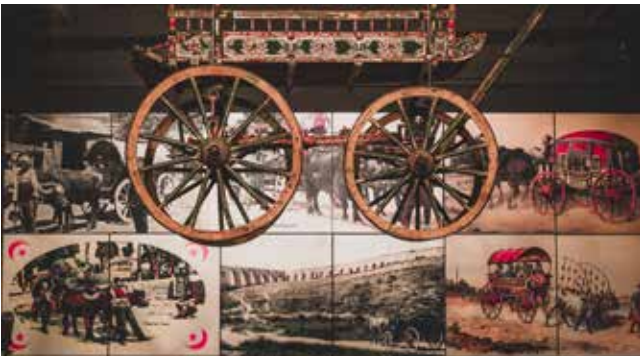
Türkiye'nin çeşitli illerinde bulunan Fiat Laboratuvarları ve Motor Meslek Bölümlerinde görev yapan öğretmenler için Tofaş Akademi tarafından bir hizmet içi eğitim programı yürütülmektedir. Bu program, yeni gelişen teknolojilerin öğrenilmesi ve kişisel gelişim gibi konuları kapsamaktadır.

2030'a kadar Fiat Laboratuvarları mezunlarının Tofaş, bayi veya servislerinde istihdam edilme oranının %50'ye çıkarılması hedeflenmektedir.

Hizmet İçi Eğitim Programı'ndan faydalanan öğretmen sayısı için 2030 hedefi 40'tır.

TOFAŞ BURSA ANADOLU ARABALARI MÜZESİ VE TOFAŞ SANAT GALERİSİ

Anadolu'daki otomotiv mirasına sahip çıkmak amacıyla 2002 yılında kurulan Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi, Türkiye'nin ilk ve tek Anadolu arabaları müzesidir. Ziyaretçilerin 2.600 yıllık bir tekerlekle başlayan ve Tofaş otomobilleri sona eren tarihi bir yolculuğa çıktığı bu müzenin kurulması için Umurbey Mahallesi'ndeki tarihi ipek fabrikası yenilenmiş ve müzeye dönüştürülmüştür. Müzemizde bugüne kadar toplam 1 milyona yakın ziyaretçiyi ağırladık.

Müzedeki "Fayton Kafe" Bursa halkı ve müze ziyaretçilerine hizmet vermektedir. 50 farklı bitki çeşidinin yer aldığı müze bahçesinde çeşitli etkinlikler de düzenlenmektedir.

Tofaş Anadolu Arabaları Müzesi'nin bir parçası olan Umurbey Hamamı, bugüne kadar altı geçici sergiye ev sahipliği yapmış bir sanat galerisidir. Sosyal ve ticari hayatı geçmişten günümüze ışık tutarak anlatan en güncel sergi olan "Kantların Topuzu; Teraziler, Ağırlıklar ve Ölçme Aletleri", 2021 itibarıyla 200.000'den fazla ziyaretçiye ev sahipliği yapmıştır.

PAMUKKALE HİERAPOLİS KAZILARI SPONSORLUĞU

1988 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne eklenen ve Türkiye'nin en büyük beş antik kentinden biri olan Pamukkale Hierapolis'teki kazı çalışmalarını Fiat markamız ile 2005 yılından itibaren desteklemekteyiz. Kazı çalışmaları, Denizli Valiliği ile Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde yürütülmekte ve bu çalışmalarda arkeolog, mimar, restoratör ve uzmanlardan oluşan çoğunluğu Türkiye ve İtalya'dan olmak üzere 70'ten fazla kişiden oluşan uluslararası bir ekip görev almaktadır.

Hierapolis Antik Kenti'nde bugüne kadar keşfedilen en önemli yapılar arasında Antik Tiyatro, Nekropol, Kaplıcalar, Büyük Kilise, San Filippo Matrium, Frontinus Kapısı, Gymnasium, Apollo Tapınağı ve Pluto'nun Kapısı (Plutonium) yer almaktadır. Pandemi koşullarına rağmen Pamukkale Hierapolis Antik Kenti yılda ortalama 1,8 milyon turisti ağırlamaktadır.

Performans Tabloları

Ekonomik ve Operasyonel Göstergeler

	2017	2018	2019	2020	2021
Üretim (adet)	384.174	301.750	264.197	250.630	228.544
Toplam Perakende Satış (adet)	122.818	72.764	78.692	141.976	124.738
Otomobil	64.133	44.374	59.602	97.015	76.565
Hafif Ticari Araç	58.685	28.390	19.090	44.961	48.173
Toplam İhracat (adet)	270.760	243.833	194.145	117.903	112.477
Otomobil	152.089	133.362	107.189	61.502	46.116
Hafif Ticari Araç	118.671	110.471	86.956	56.401	66.361
Kapasite Kullanım Oranı (%)	85	67	59	56	54
Net Satışlar (bin TL)	17.467.806	18.603.331	18.896.914	23.556.747	29.684.305
Yurtiçi	5.409.421	3.934.701	5.355.308	12.441.509	14.643.275
Yurtdışı	11.887.628	14.455.023	13.301.313	10.821.043	14.264.210
Esas Faaliyetlerden Diğer Satış-lar	170.757	213.607	240.293	294.195	776.820
Vergi Öncesi Kar (bin TL)	1.229.472	1.290.894	1.456.555	1.830.776	3.512.216
Vergi Sonrası Kar (bin TL)	1.282.818	1.330.423	1.481.639	1.784.170	3.281.316
FAVÖK (bin TL)	2.002.064	2.484.452	2.479.757	3.025.512	5.794.126
Hisse Başına Kazanç (Kr)	3	3	3	4	7
Yaratılan Ekonomik Değer - Net Gelirler (bin TL)	17.467.806	18.603.331	18.896.914	23.556.747	29.684.305
Dağıtılan Ekonomik Değer (bin TL)	16.243.695	16.999.598	17.441.968	21.861.477	25.716.057
İşletme Maliyetleri	15.085.665	15.314.209	15.615.177	19.699.090	22.846.755
Çalışan Ücretleri ve Sair Haklar	774.509	852.757	907.408	916.840	1.241.339
Hissedarlara Ödenen Temettü	350.000	800.000	880.000	1.200.000	1.500.000
Devlete Ödenen Vergi ve Sair Yükümlülükler	26.503	25.887	29.383	31.884	113.178
Toplumsal Yatırımlar	7.018	6.745	10.000	13.663	14.785
Biriken Ekonomik Değer (bin TL)	1.224.111	1.603.733	1.454.946	1.695.270	3.968.248
Devletten Alınan Teşvikler (bin TL)	169.575	160.643	266.290	325.440	931.703
Kurumsal Yönetim Derecelen-dirme Notu	9	9	9	9	9
Toplam ar-ge bütçesi (milyon TL)	244	244	355	575	882
Toplam ar-ge çalışanı sayısı (ki-şi)	620	690	710	579	600
Alınan patent sayısı (adet)	5	32	22	45	39

Çevre Göstergeleri

	2017	2018	2019	2020	2021
Toplam Enerji Tüketimi (GJ)	1.446.336	1.165.961	1.042.245	993.438	884.925
Doğrudan Enerji Tüketimi - Doğalgaz (GJ)	862.084	676.304	593.241	578.984	497.066
Dolaylı Enerji Tüketimi (GJ)	584.252	489.657	449.004	414.454	387.859
Elektrik	584.252	489.657	449.004	414.454	387.859
Buhar	-	-	-	-	-
Üretilen Araç Başına Enerji Tüketimi (GJ/araç)	4	4	4	4	4
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Tasarruf (GJ)	72.633	79.935	48.975	31.155	77.974
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Azaltımı (ton CO ₂ e)	5.918	5.387	3.960	2.884	5.148
Kapsam 1	2.708	3.505	1.584	1.823	3.693
Kapsam 2	3.210	1.882	2.376	1.061	1.455
Doğrudan Sera Gazı Emisyonları (Kapsam 1) (ton CO ₂ e)	68.467	50.062	46.266	42.784	55.191
Dolaylı Sera Gazı Emisyonları (Kapsam 2) (ton CO ₂ e)	69.136	59.253	53.272	54.757	47.726
Personel Servislerinden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonları (Kapsam 3) (ton CO ₂ e)	3.444	9.080	4.737	5.671	7.219
Üretilen Araç Başına Sera Gazı Emisyonu (kg CO ₂ e/araç)	0	0	0	0	0
Toplam UOB Emisyonu (ton)	1.319	1.027	921	849	762
Spesifik UOB Emisyonu (gr/m ² boya yüzey alanı)	34	33	33	31	29
Toplam Su Çekimi - Yer altı Kaynağı (m ³)	1.210.039	1.073.623	929.882	788.444	776.732
Üretilen Araç Başına Taze Su Tüketimi (m ³ /araç)	3,15	3,55	3,33	2,98	2,91
Toplam Su Geri Kazanımı (m ³)	63.204.065	64.555.900	62.247.070	60.569.408	59.892.800
Tekrar Kullanım	63.204.065	64.555.900	62.247.070	60.569.408	59.892.800
Geri Dönüşüm	-	-	-	-	-
Atık Su Deşarjı - Doğal Alıcı Ortam (m ³)	987.634	743.173	630.014	510.408	437.290
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	2.341	1.861	1.495	1.808	1.280
Enerji Geri Kazanımı	1.869	1.439	1.093	1.161	1.280
Geri Kazanım	562	422	402	647	-
Atık Sahası	-	-	-	-	-
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	93.109	74.310	55.507	58.285	55.086
Enerji Geri Kazanımı	2.766	885	1.120	1	-
Geri Kazanım	90.343	73.425	54.387	58.284	55.086
Bertaraf Amacıyla Taşınan Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	2.431	1.861	1.495	1.808	1.280
Kullanılan Toplam Ambalaj Miktarı (ton)	10.263	8.298	6.022	5.895	5.555
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Oranı (%)	100	100	100	100	100

Performans Tabloları

Çevre Göstergeleri (devam)

	2017	2018	2019	2020	2021
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Katılım (kişi sayısı)	1.662	5.443	12.842	13.099	7.778
Doğrudan İstihdam	329	2.859	3.521	5.099	6.458
Müteahhit Firma Çalışanı	1.333	13.885	9.321	8.000	1.320
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	1.662	6.664	4.850	9.584	11.007
Doğrudan İstihdam	329	2.671	3.521	8.572	9.688
Müteahhit Firma Çalışanı	1.333	3.993	1.329	2.012	1.319
Toplam Çevre Yönetim Harca-ması (TL)	1.309.448	1.340.123	1.176.024	1.320.000	1.300.249
Çevre Yasalarına Uyumsuzluk Cezası (adet-TL)	0	0	0	0	0
Formal Mekanizmalarla İletilen Çevresel Etki Şikâyetleri (adet)	0	0	0	0	0
Çevre Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	14	14	13	12	16

Sosyal Göstergeler

	2017	2018	2019	2020	2021
Çalışan Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	23.767	48.803	43.215	37.726	44.054
Tofaş Saha Çalışanı	15.575	26.768	16.118	18.237	39.575
Tofaş Ofis Çalışanı	8.192	11.114	7.723	11.905	4.479
Bayi Çalışanı		10.006	18.101	7.290	4.014
Tedarikçi Çalışanı		915	1.273	294	838
Kadın	1.962	7.325	5.534	5.662	8.677
Erkek	21.805	41.478	37.681	32.064	35.377
Çalışan Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	191.507	408.966	329.409	247.274	239.099
Tofaş Saha Çalışanı	91.001	193.238	123.193	119.800	132.910
Tofaş Ofis Çalışanı	100.506	131.367	97.283	57.566	106.189
Bayi Çalışanı		73.465	96.340	68.122	48.569
Tedarikçi Çalışanı		10.896	12.593	1.786	6.776
Kadın	24.988	64.936	50.894	39.262	32.954
Erkek	166.519	344.029	278.515	208.011	206.145
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati (saat/kişi)	44,5	36,8	29,3	26,2	18,7
Tofaş Saha Çalışanı	40,1	29,4	22,9	22,9	17,9
Tofaş Ofis Çalışanı	66,5	77,1	58,9	37,2	64,3
Bayi Çalışanı		13,4	19,2	20,3	12,1
Tedarikçi Çalışanı		15,8	18,2	3,1	8,1
Kadın	41,4	31,9	24,2	22,7	15,4
Erkek	44,9	19,9	16,6	14,2	10,6

Sosyal Göstergeler (devam)

	2017	2018	2019	2020	2021
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Katılımcı Sayısı	17.881	11.691	8.496	5.942	10.200
Doğrudan İstihdam	8.934	6.920	4.795	4.201	6.128
Müteahhit Firma Çalışanı	8.947	4.771	3.701	1.741	4.072
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Toplam Saat	73.016	91.556	36.168	36.490	77.199
Doğrudan İstihdam	66.306	87.978	34.575	35.184	74.512
Müteahhit Firma Çalışanı	17.881	11.691	8.496	1.306	2.687
Kayıp Günsüz Kaza Oranı (ilk yardımcı)					
Doğrudan İstihdam	0,33	0,30	0,15	0,14	0,09
Müteahhit Firma Çalışanı	0,70	0,21	0,45	0,40	0,39
Mesleki Hastalık Oranı (ODR)					
Doğrudan İstihdam	0	0	0	0,01	0
Müteahhit Firma Çalışanı	0	0	0	0	0
Kayıp Günlük Kaza Oranı (≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati)					
Doğrudan İstihdam	0,08	0,06	0,06	0,07	0,07
Müteahhit Firma Çalışanı	0,16	0,04	0,23	0,22	0,17
İşle İlgili Ölüm Sayısı	0	0	0	0	0
Doğrudan İstihdam	0	0	0	0	0
Müteahhit Firma Çalışanı	0	0	0	0	0
Yüksek kaza ya da mesleki hastalık riski barındıran ortam ya da görevlerde çalışan kişi sayısı	0	0	0	0	0
Kurulu İSG Komitesi Sayısı	9	9	9	9	9
Kurulu İSG Komitelerindeki Toplam Üye Sayısı	99	99	99	99	99
Kurulu İSG Komitelerinde Çalışan Temsilcisi Sayısı	12	12	12	12	12
İşgücü Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	26	14	14	14	14

Çalışan Demografisi

	2017	2018	2019	2020	2021
Toplam İşgücü (Sayı)	10.156	8.526	7.421	7.401	7.237
Doğrudan İstihdam	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Kadın	872	800	694	668	645
Erkek	8.349	6.894	6.026	6.208	5.765
Müteahhit Firma Çalışanı	935	832	701	525	827
Sözleşme Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Belirsiz Süreli İş Akdi	9.221	7.665	6.714	6.425	6.408
Kadın	872	794	694	668	645
Erkek	8.349	6.871	6.020	5.757	5.763
Geçici İş Akdi	-	23	5	451	2
Kadın	-	-	-	-	-
Erkek	-	23	5	451	2

Performans Tabloları

Çalışan Demografisi (devam)

	2017	2018	2019	2020	2021
Kategori Bazında Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Saha Çalışanı	7.511	6.009	5.171	5.394	4.946
Kadın	509	421	339	325	311
Erkek	7.002	5.588	4.832	5.069	4.635
Ofis Çalışanı	1.710	1.685	1.549	1.482	1.464
Kadın	363	379	355	343	334
Erkek	1.347	1.306	1.194	1.139	1.130
İstihdam Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Tam Zamanlı	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
Kadın	872	800	694	668	645
Erkek	8.349	6.894	6.026	6.208	5.765
Yarı Zamanlı	-	-	-	-	-
Eğitim Düzeyine Göre Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.876	6.410
İlköğretim	497	367	252	239	190
Lise	5.536	4.473	3.892	4.040	3.718
Üniversite ve Üstü	3.188	2.854	2.576	2.597	2.502
Yaş Grubuna Göre Toplam Çalışan Sayısı	9.221	7.694	6.720	6.875	6.410
18-30	4.421	2.984	2.215	2.252	1.804
31-40	3.225	3.304	3.228	3.346	3.323
41-50	1.490	1.307	1.167	1.083	1.112
51-60	85	98	110	194	170
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)	16	17	19	19	18
Cinsiyet Bazında	16	17	19	19	18
Kadın	-	-	1	1	1
Erkek	16	17	18	18	17
Yaş Grubuna Göre	16	17	19	19	18
18-30	-	-	-	-	-
31-40	-	1	1	-	-
41-50	9	9	8	7	6
51-60	7	7	10	12	12
Uyruk	16	17	19	19	18
TC Vatandaşı	15	15	17	17	16
Expatri	1	2	2	2	2

Çalışan Demografisi (devam)

	2017	2018	2019	2020	2021
Orta Düzey Yönetim Yapısı (Sayı)	184	281	263	260	258
Cinsiyet Bazında	184	281	263	260	258
Kadın	26	39	37	37	39
Erkek	158	242	226	223	219
Yaş Grubuna Göre	184	281	263	260	258
18-30	-	9	5	4	1
31-40	77	138	124	113	104
41-50	84	100	102	110	119
51-60	23	34	32	33	34
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan İşgücü (Sayı)	7.503	6.009	5.171	5.346	4.946
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)	536	245	5	497	384
Cinsiyet Bazında	536	245	5	497	384
Kadın	74	76	1	12	31
Erkek	462	169	4	485	353
Yaş Grubuna Göre	536	245	5	497	384
18-30	440	206	4	434	346
31-40	76	36	-	13	35
41-50	19	3	1	4	2
51-60	1	-	-	46	1
İşten Ayrılan Çalışanlar (Sayı)	1.530	1.801	843	853	594
Cinsiyet Bazında	1.530	1.801	843	853	594
Kadın	74	155	83	97	59
Erkek	1.456	1.646	760	756	535
Yaş Grubuna Göre	1.530	1.801	843	853	594
18-30	992	1.256	448	556	258
31-40	179	242	170	93	152
41-50	246	222	131	49	63
51-60	113	80	94	155	121
Doğum İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	679	644	624	481	470
Kadın	104	97	102	93	63
Erkek	575	547	522	388	407
Doğum İzninden Dönen Çalışan Sayısı	655	644	624	458	459
Kadın	80	97	102	70	59
Erkek	575	547	522	388	400
Doğum İzninden Döndükten Sonra Son 12 Aydır İşten Ayrılmayan Çalışan Sayısı	625	585	596	464	459
Kadın	63	78	90	89	66
Erkek	562	507	506	375	393

GRI İçerik Endeksi

GRI Standardı	Bildirim	Sayfa/Cevap
GRI 101: Temel 2016		
GRI 102: Genel Bildirimler 2016		
	Kurumsal Profil	
	102-1	4
	102-2	4
	102-3	4
	102-4	4
	102-5	4
	102-6	4
	102-7	4
	102-8	4
	102-9	26
	102-10	4
	102-11	7
	102-12	21
	102-13	6
	Strateji	
	102-14	7, 9
	102-15	13
GRI 102: Genel Bildirimler 2016	Etik Kurallar ve İlkeler	
	102-16	27
	102-17	27
	Yönetişim	
	102-18	8, 11
	102-19	10
	102-20	9
	102-21	7
	102-22	10
	102-23	10
	102-24	7
	102-29	9
	102-30	9
	102-31	9
	102-32	9
	102-35	8
	102-36	8
	102-37	8

GRI Standardı	Bildirim	Sayfa/Cevap
GRI 102: Genel Bildirimler 2016	Paydaş Katılımı	
	102-40	20
	102-41	35, 38
	102-42	19
	102-43	20
	102-44	21
	Raporlama Uygulamaları	
	102-45	4
	102-46	4
	102-47	21
	102-48	1
	102-49	1
	102-50	1
	102-51	1
	102-52	1
	102-53	1
	102-54	1
	102-55	58-63
	102-56	1
	GRI 200: Ekonomik	
Ekonomik Performans		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	24-26
	103-2	24-26
	103-3	24-26
GRI 201: Ekonomik Performans 2016	201-1	25
Dolaylı Ekonomik Etkiler		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	26
	103-2	26
	103-3	26
GRI 203: Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-1	26

GRI İçerik Endeksi

GRI Standardı	Bildirim	Sayfa/Cevap
Satın Alma Uygulamaları		
	103-1	22
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	22
	103-3	22
GRI 204: Satın Alma Uygulamaları 2016	204-1	22
Yolsuzlukla Mücadele		
	103-1	27
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	27
	103-3	27
GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-1	27
Rekabet Karşıtı Davranış		
	103-1	27
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	27
	103-3	27
GRI 206: Rekabet Karşıtı Davranış 2016	206-1	27
GRI 300: Environmental		
Malzemeler		
	103-1	32-34
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	32-34
	103-3	32-34
GRI 301: Malzemeler 2016	301-1	32- 34
Enerji		
	103-1	32
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	32
	103-3	32
GRI 302: Enerji 2016	302-1	32
	302-2	32
	302-3	32, 33

GRI Standardı	Bildirim	Sayfa/Cevap
Su ve Atık Su		
	103-1	29
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	29
	103-3	29
GRI 303: Su ve Atık Su 2018	303-1	29
Emisyonlar		
	103-1	33
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	33
	103-3	33
	305-1	33
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-2	33
	305-3	33
Çevresel Uygunluk		
	103-1	28
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	28
	103-3	28
GRI 307: Çevresel Uygunluk 2016	307-1	28
Tedarikçi Çevre Değerlendirmesi		
	103-1	26
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	26
	103-3	26
GRI 308: Tedarikçi Çevre Değerlendirmesi 2016	308-1	26
GRI 400: Sosyal		
İstihdam		
	103-1	10
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	10
	103-3	10
GRI 401: İstihdam 2016	401-1	10
	401-2	44

GRI İçerik Endeksi

GRI Standardı	Bildirim	Sayfa/Cevap
İş Sağlığı ve Güvenliği		
	103-1	39-41
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	39-41
	103-3	39-41
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2018	403-1	39-41
	403-2	42
Eğitim		
	103-1	44, 45
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	44, 45
	103-3	44, 45
GRI 404: Eğitim 2016	404-1	44, 45
Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği		
	103-1	35
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	35
	103-3	35
GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1	10, 35
Ayrımcılığı Önleme		
	103-1	35
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	35
	103-3	35
GRI 406: Ayrımcılığı Önleme 2016	406-1	35
Sendikalaşma Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme		
	103-1	35, 38
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	35, 38
	103-3	35, 38
GRI 407: Sendikalaşma Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme 2016	407-1	35, 38
Çocuk İşçiliği		
	103-1	35
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	35
	103-3	35
GRI 408: Çocuk İşçiliği 2016	408-1	35

GRI Standardı	Bildirim	Sayfa/Cevap
Zorla Çalıştırma		
	103-1	27
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	27
	103-3	27
GRI 409: Zorla Çalıştırma 2016	409-1	27
Yerel Halkın Halkları		
	103-1	48
GRI 103: Yönetim Yaklaşımın 2016	103-2	48
	103-3	48
GRI 411: Yerel Halkın Halkları2016	411-1	48
İnsan Hakları		
	103-1	35
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	35
	103-3	35
GRI 412: İnsan Hakları 2016	412-1	35
Müşteri Gizliliği		
	103-1	48
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	48
	103-3	48
GRI 418: Müşteri Gizliliği 2016	418-1	48
Sosyoekonomik Uyum		
	103-1	35
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	35
	103-3	35
GRI 419: Sosyoekonomik Uyum 2016	419-1	35

Verification Opinion

GHGEV 731941– 18.07.2022

Responsible Party: TOFAS TURK OTOMOBIL FAB.A.S.
Istanbul Caddesi No:574
Osmangazi/Bursa
16369
Turkey

Type of GHG Statement:
Organisational

Identification of GHG Statement:
TOFAS TURK OTOMOBIL FAB.A.S. GHG Report 2021

Scope of activities:
Passenger and commercial vehicle production

Organisational Boundary:
Operational Control

Sites Included in Organisational Boundary:

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.
İstanbul Cad. No: 574 16110, Bursa

Reporting Boundary:
GHG emissions aggregated into the following categories at the organisational level
a) Direct GHG emissions and removals
b) Indirect greenhouse gas emissions from imported energy;
c) Indirect GHG emissions from transportation
d) Indirect GHG emissions from products used by the organisation
e) Indirect GHG emissions associated with the use of products from the organisation
f) Greenhouse gas emissions from other sources

...making excellence a habit.™

Exclusions from Reporting Boundary:

- Electric transmission losses and waste water treatment emissions are excluded.

In indirect emissions, the following were determined as insignificant;

- ❖ Fuel and energy uses not included in categories 1 and 2
- ❖ Fixed assets
- ❖ Upstream leased assets
- ❖ Processing of sold products
- ❖ leased assets downstream
- ❖ Franchise activities
- ❖ Investments
- ❖ Electricity distribution losses (kwh)
- ❖ Total COD (m3)

Criteria for developing the organisational carbon footprint:

ISO14064-1:2018

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. GHG Management System Documentation

Level of Assurance:

Limited

Materiality level:

%10

Period:

01.01.2021-31.12.2021

GHG Emissions:

1- Direct GHG emissions and removals;	55,191	tCO2e
2 - Indirect GHG emissions from imported energy; Purchased Electricity	47,726	tCO2e
3 - Indirect GHG emissions from transportation;	222,132	tCO2e
4 - Indirect GHG emissions from products used by organization;	509,735	tCO2e
5 -Indirect GHG emissions associated with the use of products from the organization;	5,727,770	tCO2e
6 -Indirect GHG emissions from other sources.	0	tCO2e
TOTAL	6,562,560	tCO2e

Non-Biogenic GHG emission	6,562,560	tCO2e
anthropogenic biogenic GHG emission	-	tCO2e
non-anthropogenic biogenic GHG emission	-	tCO2e
TOTAL	6,562,560	tCO2e

Verification Opinion: Verified as Satisfactory

Based on the process and procedures conducted, there is no evidence that the GHG report 2021 produced by Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. not a fair representation of GHG data and information;

— has not been prepared in accordance with ISO14064-1:2018

Verification Activities:

The following were the verification activities undertaken:

- Evaluation of the monitoring and controls systems through interviewing employees observation & inquiry
- Verification of the data through sampling recalculation, retracing, cross checking, reconciliation

The quantification and reporting of the carbon footprint have been independently verified by BSI against the specifications defined in ISO 14064-1:2018. The verification activity has been carried out in accordance with ISO 14064-3:2019 and the principles of ISO 14065:2020

Responsibilities:

The data on which the footprint is based has been provided by Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. in the document GHG report 2021. This document is the responsibility of Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. and is historical in nature.

The responsible party is responsible for the preparation and fair presentation of the GHG statement in accordance with the criteria.

The verifier is responsible for expressing an opinion on the GHG statement based on the verification

Lead Verifier: Furkan Sadıkoğlu

Signed on behalf of BSI: Yonca Çakır

Issue Date: 18.07.2022

NOTE: BSI Eurasia Belgelendirme Hizm. Ltd. Sti. is independent to and has no financial interest in Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.. This verification Opinion has been prepared for Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. only for the purposes of verifying its statement relating to its carbon emissions more particularly described in the scope above. It was not prepared for any other purpose. In making this Statement, BSI Eurasia Belgelendirme Hizm. Ltd. Sti. has assumed that all information provided to it by Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. is true, accurate and complete. BSI Eurasia Belgelendirme Hizm. Ltd. Sti. accepts no liability to any third party who places reliance on this Statement.

Tofaş 2021 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu

Dahil olduğunuz paydaş grubunu belirtiniz.			
Çalışan		Yerel Halk	
Hissedar		Yerel Yönetim	
Tedarikçi		Kamu Kuruluşu	
Bayi		Üniversite & Akademisyen	
Müşteri		Çalışan Ailesi	
STK		Diğer (lütfen belirtiniz)	
Medya			

Rapor hakkındaki genel izleniminiz nasıl?				
	Çok İyi	İyi	Yeterli	Zayıf
İçerik				
Kapsam				
Önceliklendirme				
Okunabilirlik				
Sayısal Verilerin Anlaşılabilirliği				
Karşılaştırılabilirlik				
Tasarım				

Rapor beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?	
Kapsamlı şekilde karşılıyor.	
Kısmen karşılıyor.	
Hiç karşılamıyor.	

Rapora yönelik yorum, beklenti ve önerilerinizi paylaşınız.

Ad Soyad:

Email:

Telefon:

Künye ve Yasal Uyarı

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.

Genel Müdürlük:

Büyükdere Caddesi No: 145 Tofaş Han 34394
Zincirlikuyu/İstanbul/Türkiye
T: 0212 275 33 90
F: 0212 275 39 88

Fabrika:

İstanbul Caddesi No: 574 16110 Bursa/Türkiye
T: 0224 261 03 50
F: 0224 255 09 47

Rapor hakkında bilgi edinmek; görüş ve önerilerinizi
iletmek için Sürdürülebilirlik Sorumlumuz ile iletişime
geçebilirsiniz:
sustainability@tofas.com.tr
T: 0212 275 33 90

Yasal Uyarı:

Tofaş 2021 Sürdürülebilirlik Raporu ("Rapor"), Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. ("Tofaş") tarafından hazırlanmıştır. Bu Rapor'da yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgi, görüş ve değerlendirmeler Tofaş tarafından sağlanmış ve bu Rapor amacıyla -enerji, su ve sera gazı emisyonlarına yönelik veriler haricinde- bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu Rapor, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu raporda yer alan bilgiler Tofaş hisselerinin satışına ait herhangi bir teklif veya bir teklifi parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet niteliği teşkil etmez ve bu Rapor'un yayımlanmasıyla bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu Rapor'da yer alan tüm bilgi ve ilişkili belgelerin, Rapor'un kapsadığı dönem itibarıyla doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler güvenilir kaynaklara dayanarak iyi niyetle açıklanmıştır. Ancak Tofaş bu bilgilere yönelik herhangi bir beyan, garanti ya da taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak Tofaş, Tofaş hissedarları, Tofaş iştirakleri veya onları Yönetim Kurulu üyeleri, çalışanları ve danışmanları, bu Rapor kapsamında açıklanan herhangi bir bilgi ya da iletişimde veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde kişi veya kişilerin doğrudan ya da dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

Raporlama Danışmanı:

Semtrio

www.semtrio.com

T: 0216 807 02 48

Tasarım:

Tayburn

www.tayburnkurumsal.com

T: 0212 227 04 36

www.tofas.com.tr